

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

VI. Évfolyam. 20. szám.

NEW YORK, N. Y., TRENTON, N. J., PITTSBURG, Pa., KEDD, 1909. MÁRCZIUS 9-én.

VI. Ye. 20.

A szerb konfliktus.

UJABB ÉS EGYMÁSNAK ELLENTMONDÓ HIREK HAZULRÓL.

A szerb konfliktus dolgában napról napra újabb és egymásnak ellentmondó kábelhírek érkeznek be hazulról.

Szombati kábelhírek azt jelentették, hogy Szerbia lemond a területéngedre vonatkozó követeléséről és ezzel a háborúskodás tulajdonképpeni oka megszűnt. De már vasárnap megint más dolgot jelentett a villamos szikra. Azt, hogy Szerbia ebbeli követeléséről egyelőre lemond ugyan, de ennek a követelésnek végleges eldöntését a nagyhatalmak által egybehívandó konferenciára akarja bízni és Oroszországot kérte fel, hogy Szerbia ügyét azon a konferencián képviselje. Ez ellen pedig Ausztria és Magyarország a lehető leghatározottabban tiltakoznak. Ausztria és Magyarország nem akarják a saját ügyüket egy konferenciára elvinni, mert az ily eljárás mélyen sértene nagyhatalmi tekintélyüket. Ők tehát kijelentették, hogy a vitás ügyet csak magával Szerbiával hajlandók tárgyalni s a letárgyalást ügyet viszik esetleg jóváhagyás végett a hatalmak kezébe.

Szerbia, mely Oroszország támogatására számít s melyet a kétszínű muszka titkon egyre lázít, Ausztria és Magyarország önzértes magatartásával szemben napról-napra változtatja a saját álláspontját, közben azonban egyre fegyverkezik.

Ausztria és Magyarország ezt a kétszínű játékot nem akarja tűrni s dühre akarja vinni a dolgot. Legutóbb Forgách grófot, aki eddig is képviselte a kettős birodalmat Szerbiában, akit azonban, mivel életét is veszélyeztetve látták, visszahívták onnan, most külön jegyzékkel ismét elküldték Belgrádba. E jegyzékben Ausztria és Magyarország külügyi hivatala határozott és erélyes hangon tudtára adja Szerbiának, hogy kenyerértörésre viszi a dolgot, ha Szerbia e hónap 31-ig nem tisztázza a helyzetet s garanciákat nem ad arra nézve, hogy a béke megzavartatni nem fog.

A béke kedvéért Ausztria és Magyarország a lejárt kereskedelmi szerződés megújításakor nagy engedményeket akar biztosítani Szerbiának s ezt a fentemlített jegyzékben tudtára is adta a belgrádi kormányának. A kábel-sürgöny, mely ezt hírül hozta, azt is jelentette, hogy Forgách gróf tekintélyes pénzüsséget vitt magával, hogy esetleg pénzzel kielégítse a szerbek igényeit s így a rendet helyreállítsa s a megzavart békét állandósítsa.

Március 31-ike előtt ennél fogva a háboru nem fog kitörni semmi esetre. Még a legkonzervatívabb európai politikusok és újságok is azt vallják azonban, hogy Szerbia nem fog meghajolni Ausztria és Magyarország ultimátuma előtt s hogy a háboru el nem kerülhető. Indokolják ezt pedig azzal, hogy Oroszország megint Szerbia mellé állott s azt mondja, hogy Szerbia követeléseinek jogosultságát hadd állapítsák meg a nagyhatalmak. Ezzel Oroszország szándékosan megsérteni és megálázni akarja Ausztriát és Magyarországot, mely nagyhatalmi állásánál fogva nem tűrheti, hogy belügyében mások bíráskodjanak.

Ugy Németország, mint Törökország az osztrák és magyar álláspontot tartják helyesnek, ez pedig csak annál inkább ingerli Oroszországot, mely minden esküdözése dacára, hogy ennyire meg annyira akarja a békét, háboruba kergeti Szerbiát. Akik látják,

azt mondják, hogy abban a háboruban nemcsak Szerbia lesz a vesztes. Megjósolják, hogy a lengyelek, mielőtt Oroszország mozgósít, felkelnek s hogy a muszka forradalmárok, akik az utóbbi három esztendőben sok gondot okoztak a cárnak, csak az alkalmas pillanatra várnak, hogy felgyújtják egész Muszkaországot.

Az orosz kormány ne igen játszszeik tehát a tüzzel, mert újjai ez egyszer alaposan megéghetnek.

NYILATKOZAT.

Szilágyi Pál, Bacsó János urak és társaiknak.

Tisztelt Uraim! Önök egy new yorki magyar lapban szombaton, márczius 6-án nyilatkozatot tettek közzé, amelyben kijelentik, hogy Kovács Lajos plébánosukkal meg vannak elégedve minden tekintetben s hogy bizalmat szavaznak neki. Ez ellen nekem nemcsak hogy nincsen kifogásom, sőt örülök neki, hogy akadtak férfiak, akik papjuk mellé állottak, amikor ez bajban van.

Az ellen sincsen kifogásom, sőt örülök neki, hogy Szilágyi Pál, Bacsó János és társai urak „megretészel” fordulnak el az alaptalan rágalmak-tól. Velük együtt minden józan gondolkodású és erkölcsi alapokon álló ember megretti, gyűlöli a rágalmat.

Hanem az ellen már igenis van kifogásom és az ellen már igenis felelemel tiltakozó szavamat, hogy nevezett urak rágalomnak minősítsék a Bevándorlóban megjelent, Kovács Lajos plébánosra vonatkozó közleményeket. Az ily minősítés, hogy enyhén beszéljek, legalább is korai, annál korábbi, mert az ügy a bíróság előtt van s ez fogja eldönteni, hogy ki rágalmozott: Szerczyán Péter és Singer Mihály avagy Kovács Lajos plébános? A bíróság döntése előtt meg fogunk hajolni mi, tehát egy kis józáltsággal bevárhatták volna azt a döntést Szilágyi Pál, Bacsó János és társai urak is.

Szerczyán Péter hazugnak nevezte Kovács Lajost, mert ő, a PAP, egy budapesti lapban azt állította róla, hogy nem azért közösködött ki, mivel oláh származású, hanem azért, mivel részeges és családjával örökös perpatvarban él. Ha Kovács Lajosnak, a papnak, joga van lapban megtámadni egy munkásember magán- és család becsületét, ennek a munkásembernek is meg kell adni a jogot a védekezésre. Azt hiszem, Szilágyi Pál, Bacsó János és társai urak is osztani fogják ezt a nézetet egy kis gondolkodás után.

En hazug gazembernek neveztem Kovács Lajos urat, mert egy itteni magyar lapban azt írta rólam, hogy „csibész”, „csirkefogó”, „zsaroló”, „revolver-szerkesztő”, „egy zuglagnak kosorú szerkesztője” vagyok s több eféle épületes dolgokat. Azt hiszem, hogy Szilágyi Pál, Bacsó János és társai urak megégyeznek velem abban, hogy ily nyelven egy PAPNAK még akkor sem vol-

na szabad írni, ha igazna volna, pedig — higgyék meg, Uraim, — Kovács Lajos ur hazudott.

Nos hát, uraim, forduljanak el megretészel a rágalmaktól.

Ami pedig Kovács Lajos urnak perth amboyi működését illeti, arra nézve még mindig kezeimben van a trentoni püspöki hivatal eredeti levele. Már pedig, Önök, Uraim, mint hitbuzgó katolikusok, be fogják ismerni, hogy a püspökség hivatalos levelének hinni nemcsak szabad, hanem hinni kell.

A püspöki hivatal pedig azt írta 1907 október 31-én, tehát akkor, mikor Kovács Lajos már rég new yorki plébános volt, hogy perth amboyi számadásából, kifejtett egy tekintélyes összeget. Kovács Lajos tehát helyesen eslekedett volna, ha nem Önöket, hanem a trentoni püspököt nyilatkoztatta volna meg.

Végezetül pedig figyelmükbe ajánlom azokat a cikkeket, amiket az Önök papja, Kovács Lajos plébános irt egy lapban. Ha Önök ama cikkeket egy paphoz méltó dolognak tekintik, akkor az Önök nyilatkozata ellen nem lehet nekem semmi kifogásom.

Egyebekben maradtam az Önök készséges szolgáljuk

Singer Mihály.

a „Bevándorló” szerkesztője.

ROOSEVELT HALÁL FIA.

Ezt jósolja Starr tanár.

Starr Frigyes chicagói egyetemi tanár a minap azt mondta, hogy Roosevelt Tivadar alig fog élve visszakérülni az ő afrikai utjáról. A tanár szerint, aki ismételve volt Afrikában, az ottani ragályos betegségeknek s különösen az álomkóráságnak nem fog ellentállhatni.

Rooseveltet azonban ez a baljóslat nem riasztja vissza régi tervének végrehajtásától. Márczius 23-án hajóra száll s bizik benne, hogy a legjobb egészségben fogja viszontlátni hazáját.

MAGYAR TÖREKVÉSEK.

Magyar Kereskedelmi Kamara New Yorkban.

Mintegy másfél évvel ezelőtt bővelben méltatunk lapunkban is egy magyar kereskedelmi kamara létesítésének az eszméjét, amelynek érdekében a kezdeményező lépések akkoriban meg is történtek. A közbejött pénzügyi krízis azonban éppenséggel nem tette alkalmassá az akkori időpontot az eszme megvalósítására, miért is a szervezés, létesítés dolgát egyelőre elodázták.

A gazdasági viszonyok javulásával azonban ismét napirendre került ez az ügy is és Cukor Mór ügyvéd, ugyszintén Zerkovitz Emil kereskedelmi tanácsos, az eszme felvetője, a múlt ősz óta kitartó igyekezettel voltak azon, hogy ezt az eszmét meg is valósítsák. Sikerült máris az amerikai gazdasági körök érdeklődését és legkivált a magyar származású kereskedők érdeklődését megnyerni ennek az eszmének, úgy hogy a charter engedélyezése iránt is megtörténtek már a lépések és legközelebb megtartják az alakuló gyűlést is.

Miként az olasz, svéd, stb. kereskedelmi kamarák, remélhetőleg ez az amerikai magyar kereskedelmi kamara is hasznos szerve lesz az amerikai kereskedelemnek és legfőképpen az amerikai magyar kereskedők érdekeit hasznos igyekezettel fogja szolgálni.

Kerestetik.

A MAGYAR ÁLLAMHATALOM TEKINTÉLYE.

Adva van a magyar államhatalom. Kerestetik, — azt hiszem, ez a matematikai jargon — tekintélyének kitévéje, magyarabban: exponense?

Kerestetik? Nos, ne szedjük elő se az első, se a másodfoku egyenleteket. A logaritmusokkal se hozadjunk elő. Nézzünk szét Magyarországon [a kiváncsiabbak akár itt, Amerikában is széttekinthetnek!], és a nemzetiségeknek a magyar államhatalommal szemben való viselkedésében: megtalálhatjuk a keresett x-et.

Ezzel az x-szel utóbb és illetőleg legutóbb, Maniu Gyula ur helyezkedett szembe, a magyar országgyűlés alsóházának egyik tagja. Hogy ki ez a Maniu Gyula ur, ugy, közelebbről? Ejh, a magyar haza egyik ellenségét mutassák be azok, akik őt közelebbről ismerik. Mutassák be azok az előkelő sajtóorgánomok, amelyek vezérezkizve, így írnak róla:

„Maniu Gyula nem azok közül a fanatikusok közül való, akiknek a szája eljárá, ha a szívet valami szenvedelem, vagy az agyát valami örület hevíti. Ő megfontolt, higgadt, számítón okos ember. Ő a beszédének tartalmát a beszéde céljaihoz mér. S amikor mai beszéde az egész magyar képviselőházban a felháborodás viharát keltette: a felháborodás javaereje azokra a célokra zudult le. Nem annyira a magyar állami önállóság ideáljának becsümlését zugta le a felháborodás, mint inkább annak az ideálnak elárniását. Nem a bennünket szidalmazóra sujtott le a magyar törvényhozás haragja, mert a szidalmakat akár lerázhajtuk magunkról, hanem az ellenséges hatalomnak való felkínálkozásra.”

Ugy. Tehát Maniu Gyula ur nem azok közül a fanatikusok közül való, a kiknek az agyát valami örület hevíti. Ő megfontolt, higgadt, számítón okos ember. Ő a beszédének tartalmát a beszéde céljaihoz mér.

De, az égre! Hol vannak hát Magyarországon a „nem okos ember”-ek, a „fanatikusok közül való”-k? Elővelük, hadd szorítsuk őket honfiumi érző keblünkhez!

Mi is Maniu Gyula urnak, a legújabb nemzetiségi mártirnak [nem büne, vétke vagy kihágása, mert hisz ezekre büntető-paragrafusok vannak] ballépése? Ő, kérem, esekélyesség az egész. Mártireldőneink a példájára, ő is egy kis „excursion”-t csinált arra a területre, amelyen a magyar államesszme trónol a maga — mint látjuk — megközelíthetlen fenségében. A magyar képviselőház egyik ülésén, az unjonejavaslatok tárgyalása alkalmából, azon szerez véleményének adott kifejezést, hogy: „Ugy látja, hogy Magyarországon egy tulzó nemzeti irány érvényesül most a többi népfajok rovására. A katonaság is ennek az iránynak a szolgálatában áll, a nemzetiségek nem tudják megtalálni ebben az intézményben sem az őket megillető helyet. A nemzetiségi párt minden erejével küzd azok ellen a törekvések ellen, melyek a magyarosítás tendenciáját a hadseregbe is be akarják vinni.”

No, de, mártirunk [mert az kétségtelen, hogy oláh testvéreink azzá fogják avatni] meg is járta. A képviselőház lármaájában [— Gazember! Ki kell rugni! Kötélre vele! Leütünk, mint a kuttyát! Hazaáruló! Nyomorult, piszkos fráter!] szinte zugott, orkánzott feléje a felháborodás vihára.

Arra azonban, — jegyezzük meg a történeti hűség kedvéért — hogy valaki tényleg léüsse, mint a kuttyát, a vesztet: nem akadt vállalkozó. Sőt arra sem akadt, hogy valaki, azok közül a becsületükre oly kényes urak, honatyaik közül provokálja. Ugy látszik, hogy a párhajok országában, a honfibelesület ismeretlen fogalom.

Nemzetiségi politikánk eszménye, Te, Bánffy Redivivus, Te, vaskezü, Te isehli klauzulás, Te... Te nemzetiségű, hol vagy?

H. T.

PERLIK FERENCZ JÓSKÁT.

A magyar király nem akar fizetni.

A budapesti „A Nap”-ban olvassuk a következő érdekes dolgot:

Az adós emberiség bizonyára örömmel értesül arról, hogy a királyok is tartoznak, különösen, ha nem holmi balkáni felségekről van szó, hanem, mint ez esetben, egy jól szituált Habsburgról. Az adós I. Ferencz József, Ausztria császára, Magyarország apostoli királya stb. A követelő pedig Jeney Gyula budapesti gyógyszerész. Az eset nem tréfa, hanem a legvalóságosabb valóság, amelyről a gyógyszerésznek írása is van.

Ez az írás, amelyet a közönséges adósságok esetén kötelezvénynek neveznek, királyunk apja, Ferencz Károly főherczeg írta alá saját fenséges kezével. Régen történt. A gyógyszerész nagypapja, Jeney Péter, gazdag erdélyi földbirtokos hatezer aranyat adott kölcsön Ferencz Károlynak, aki a pénz átvételét kötelezvényben ismerte el. Három év előtt meghalt a kölcsönadó nagypapa s Jeney Péter, az örökös a hátramaradt iratok között megtalálta a kötelezvényt. Ugy látszik, az öreg Jeney olyan nagyra becsülte a fenséges írást, hogy nem akart tudni rajta, az umoka azonban más véleménynyel van az ügyről s nem kíván ilyen drága aláírás-gyűjteményt berendezni, sőt olyan kevéssé meghatott, hogy a hatezer aranyat be akarja vasalni a főherczeg örökösén: Ferencz József császáron és királyon.

Ilyen alázatosan tartozást még nem próbáltak behajtani, mint ő. Az igaz, hogy a nagy alázatosság mellett nem feledkezett meg a kamatos kamatokról sem s a kabinetirodához intézett kérvényében hatszáz ezer koronát kér. De ki fizet ma adósságot az első kérésre? A kabinetiroda az alázatos kamatoskamat-kérvényt visszautasította.

Jeney Gyula azonban modern férfi. Most Tornyai Emil dr. fehértemplomi ügyvéd útján újabb kérvényt nyújtott be, s ebben kijelentette [ismét nagyon alázatosan], hogy egyezkedni kíván. Elfogadja a hatszáz ezer korona harmincz százalékát. Ez csak szerény kívánság, amibe a legesőkönösebb divatárusoknál s a gyógyszerész legközelebb megkapja a pénzt, Ferencz József pedig az annak rendje-módja szerint és hódoló tisztelettel kettétépett adósságlelet.

Németh János

V. CSÁSZARI ÉS KIRÁLYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGREGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÖLDŐ ÉS HAJÓJEGYELÁRUSÍTÓ BANKAR AMERIKÁBAN. A HONFITARSAK MINDEN NEVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LELKIISMERETESEN JÁR EL ÉS EZÉRT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZÁ FORDULJON. ARJEGYZÉKEKERT, BORITEKOKÉRT, VALAMI T

MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSÉRT IRJON E CZIMEN:

John Németh, Banker, 457 Washington St., New York, N. Y.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

KOVÁCS LAJOS SAJTÓPÖRE. Csütörtökön volt Steinert rendőrbíró előtt a folytatásos tárgyalás abban a rágalmazási perben, amelyvel Kovács Lajos new yorki plébános támadta meg Singer Mihály szerkesztőt és Szervyán Pétert. A tárgyalást azonban megint el kellett napolni, mert Kovács Lajos ügyvédjei együtt akarják tárgyalni mind a két ügyet, Hunfalvy Hugó magyar fiskális azonban, aki Singert is, Szervyánt is védi, ez utóbbinak ügyével még nem készült el. A bíró ennél fogva csütörtökre, márczius 11-ére tűzte ki az újabb tárgyalást. A múlt csütörtöki tárgyalásnak érdekes mozzanatai voltak. Így Hunfalvy Hugó ügyvéd nagy drámai erővel azt mondta, hogy Singer Mihályt nem itélte volna el egyetlen bíróság sem, ha Kovács Lajos piszkosan támadó és rágalmozó székely folyton revolverhez nyúlt volna és letette volna azt a fiatal papot. A tárgyalás második érdekes mozzanata az volt, hogy maga Steinert bíró, mikor a tényállással megismerkedett, azt javasolta, hogy Singer Mihály emeljen vádat Kovács Lajos plébános ellen. Lapunk szerkesztője, aki mindig szívén hordta a magyarság erkölcsi érdekeit, nem akarta a magyarságnak ezt a csunya és undorítóan elfajult belügyét kivinni az amerikai nyilvánosságba és eleinte inkább lemondani akart arról, hogy törvénytől utján torolja meg a hírlapírói és magánbejelentői éjtelmeivel a bíróságot. Műtán azonban a magyar pap, aki a piskoládást és rágalmozást a legesenyűbb módon kezdte, nem állott a bírósághoz szaladni, most már Singer Mihály is, Szervyán Péter is a rágalmozás vádját emelik Kovács Lajos plébános ellen s a tárgyalás gondolkodó már előre is tisztában van aziránt, hogy a bíróság kit fog büntetni találni. A bíróság előtt tehát most nem két, hanem négy, esetleg öt ügyet fognak jövő csütörtökön tárgyalni.

„AZ ÉMBER TRAGÉDIÁJA” LOEW N. VILMOS ANGOL FORDÍTÁSÁBAN. Olvasóink tudják, hogy Loew N. Vilmos new yorki hazánkja, aki a magyar költők legszebb munkáit angolra fordította, mily nagy és érdemes munkát végzett, amikor Madách „Az ember tragédiája” című korszakalkotó művét is átültette angolra. A legtöbb amerikai angol lap hasábjait

ilyen módon jöhetett létre ez a remek fordítás, amelyet a magyar irodalomról, Madách Imréről és „Az ember tragédiájáról” szóló hatalmas tanulmányával vezetett be a fordító.

HENGELMÜLLER BÁRÓ OSZTRÁK ÉS MAGYAR NAGYKÖVET MINT ZÁSZLÓPA. Hengelmüller báró, a washingtoni osztrák és magyar nagykövet, hosszabb pihenőre csütörtökön utazott nejével együtt Európába. Elutazása előtt a new yorki főkonzulátusban fogadta a philadelphiai „Árpád-Betegséggyógyító Egylet” küldöttségét, amelyet Thodorovich lovag philadelphiai derék konzul vezetett s amelynek tagjai Erdős Miklós, Lökössy Gyula és Erdőssy János urak voltak. Az „Árpád-Egylet”, amelynek több mint háromszáz tagja van, szeptember 6-án fogja ünnepelni fennállásának tizenötödik évfordulóját és ebből az alkalomból fogja felavatni új nemzeti és amerikai zászlóit. A magyar zászló zászlószülői tisztségének elfogadására kérte fel a küldöttség Hengelmüller nagykövetet és nejét. A nagykövet úgy a maga, mint a neje nevében elfogadta a megtiszteltetést és hosszabban elbeszélgetett a küldöttség minden egyes tagjával. A nagykövet, amint a küldöttség tagjai ezt a Bevándorló szerkesztőségében elmondták, nagy érdeklődést tanúsított a magyar ügyek iránt és kijelentette, hogy a jövőben fokozott figyelemmel fogja kísérni a magyar egyetlek működését.

SZAPORODUNK. Homestead, Pa. Az itteni magyar református templomban az istentisztelet alkalmával lett a keresztény szent sacramentumában részesítve Kardos Imre és Zaturecki Zsófia ifjú házaspár elsőszülött fiúgyermeké. A kisded Jenő Imre nevet kapott. Keresztanyói: Halvax József és neje, továbbá Tóth György és neje lettek.

MÁRCZIUS TIZENÖT HEMSTEADEN. Az itteni hazafias és lelkesedni tudó ifjuság nagyban készülődik a márczius 15-ikének méltó megünnepléséhez. Ugyanis e napon a Saenger Hall nagyszerű új helyiségeiben hazafias tárgyú színelőadás fog tartani a Homesteadi Magyar Nemzeti Dalárda közreműködésével és rendezésével. Tekintettel az egyházi északra, minden zajosabb mulatság kerültilik, és csupán a márczius 15-ikének, mint örök emlékü hazafias napnak eseménye ünnepeltetik meg. A dalárda nagy re-

mondja ő: attól függ, ki mondja, mondom én: hogy érti ezt, mondja ő: szép piros ajkairól ez is latin, mondom én: hogy gyön maga ahhoz nekem illet mondani, mondja ő: ezer bocsánat, mondom én: ez egy szemtelenség és ha még egy kis latint akar tőlem, hát impertinencia és kimentem és szíbdobogást kaptam és úgy dobogott a szívem, hogy azt hittem, valaki kopogtat az ajtón és azt mondtam: szabad, pedig csak a szívem dobogott és ő mégis csak egy egyszerű bölcsész és én egy magasrangú ügyvédlány vagyok csókol Elza.

Édesem, mikor ma kimegyek a konyhába már fel hat volt és vége volt a latin órának és ilyenkor a házitantó mindig veszi az előszobában a kabátját én ezt mindig a konyhából nézem az üvegajtón át hát ma is kimegy az előszobába és veszi a kopott télikabátját a fogasról és akkor a Mari, a mi szobalányunk szintén az előszobába ment és segítette neki a kabátját és én az üvegajtón néztem ezt, bár ne néztem volna egy üvegajtón, hanem bár néztem volna egy faajtón mert akkor nem láttam volna, hogy egyszerre csak mirnix dirnix azt mondja a házitantó a Marinak: magának szép piros ajka van cizciam és megcsókolta őt és a Mari mondta: maradhasson a fiatal ur és ő mondta: szép vagy cizeza van már szeretőd? és az undok mondta: nincs és a bölcsész mondta: adj egy csókot egy utolsót és a gyalázatos adott neki egy csókot és így ajkazzak és szájjaktak és én azt mondtam magamban az életnek nincs több értéke számomra nézve és vége csókol Elza.

Édesem, ma olyan hidegen mentem át a szobám, mikor latint tanított, hogy megjíted, rámnézett és szépen köszönt és én nem köszöntem vissza és miért nem köszöntem vissza? csókol Elza.

Édesem, ma találkoztunk az előszobában mikor délután jött órát adni és nehogy azt

hidd, hogy vártam rá ottan, mert megvetem, mint egy kutyát, de az előszobában sötétebb van, mint a szobában és ez az én hangulatomnak jobban megfelelt tehát ott ültem kettőtől fél ótig, akkor jött és köszönt és én nem köszöntem vissza és egész hidegen mondtam neki: jónapot kedves tanár ur hozta isten úgy hogy rögtön észrevette hangom hidegségét és kérdezte: talán haragszik rám, talán véttem valamit, ő nem mondom én, de mert ön olyan hideg hozzám, mondja ő, mondom én: gondolja? mondja ő: talán a piros ajkaid miatt még mindig, mondom én: nem tudom és tényleg nem is tudtam, hogy az én piros ajkaimról volt-e szó, vagy a Mari piros ajkairól és egyszerre felkiált: ő: majd megmutatom én magának, hogy kell nékkel banni és nekem ugrott és megölt és mecsókolt a szájamon és mondom én: de tanár ur, de tanár ur, de tanár ur, hiába, ő tovább csókolt minden de tanár ur után, mondom én: mit gondolkod, hogy gyön maga ehhez és menjen, csókolja a szobalányt maga parasz és takarodjék mert kidobatom és bögtem mert leltem mélyén azonban szeretem őt és ő bement és az öcsémmel olyan hangosan tanulta a latint, hogy már majdnem ordítás volt ez én a másik szobából mindent hallottam és Griegot játszottam nagyon erősen, hogy ne halljam a latint, de hiába, mert ők még hangosabban latinoztak és én még erősebben játszottam Griegot és ők még jobban ordítottak és én még erősebben ugráltam rá a kezemmel a zongorára mire a mama bejött és mondta: megörültél gyermekem, mert ha nem örültél meg, hanem csak egy pofont akarsz, azt kaphatsz és akkor a keserűség feljött bennem a torkomra és sirni kezdtem és erre a másik szobában csend lett és abamaradt a latinozás és én éreztem hogy most hallgat és részvétet érez irántam és csókol Elza.

Édesem, én belátom, hogy nekik igazuk van a szobalányról kettőjüknek ők a nép

egyszerű gyermekei, akiknek joguk van egymást szeretni és ő ugyis hiába néz fel hozzám magasrangú házilányhoz a völgyből mert ő egy egyszerű bölcsész aki pénzért latint biflázta és magolt az öcsémmel és én elhatároztam, hogy véget vetek ennek a kinlódásnak mert szeretni nem szeretem már, csak inkább tiszteltem őt és sirok egész éjjel és nem tudok a szobalány szemébe nézni, meglátogatta a törzskávéházát, ahol a pincérek tőle való félelmükben csak egyszerű használt szalvétát és a lehető legtisztább poharat rakják eléje. Most is sűrű-fog az ügyvéd körül a pinczér, akinél két tojást rendelt pohárban. Többször is megmondta a rendelésnél, hogy hig legyen a tojás, nagyon hig, mégis mikor a pinczér elhozta a két tojást, az ügyvéd kénytelen volt

Grieget játszom, mialatt a másik szobában az új tanító latinozik és én lehunyorom a szememet és azt hazudom magamnak, hogy ez még a régi és szomorú vagyok, de már nem sokáig leszek, ámbár csókja ég ajkamon, de hiába, soha nem lehettem volna az övé csókol Elza.

Ma jutott tudomásomra, hogy a hires Speenecker-család, fiának Lemarchand Geneviével történendő lakodalma alkalmából, a szokásos táncmulatság helyett, fényes kerti ünnepélyt szándékozik rendezni. Genevié, kinek „értéke” három millió, nőül megy az ifjú Speeneckerhez, kinek hajdani „értéke” több mint harmincz millió volt. Ne gondolják, kérem, hogy ez amerikai beszédmód mögött valami szándékos guny rejlik. Szerény — de nem irányadó — véleményem szerint, itt akörül forog a szó: hogy a nagy gazdaságot irigylkedve és csodálkozva hámuljuk. Különben a gazdag körökkel való érintkezésben mindig nyer az ember valamit; jól öltöznek, fényes környezetben élnek, ahol szívesen megfordul az ember. A Speenecker-palota mesés szépségű, van egy parkjuk Párisban, melyben két tehén legeli az illatos pázsitot, ami olyan tény, hogy még a Madeleine közvetlen közelében is rendkívül feltűnést keltett. Két tehén, — mondom — mely békésen legel a kővér pázsiton, melynek minden egyes füszála, pontos számítás szerint, egy aranyba kerül.

Speenecker ur, az idősebb, — mint mondják — nagy meglepetést akar szervezni vendégeinek; kerti ünnepélyt rendez, történelmi nevezetességű fák alatt, hol hajdan a néhai tulajdonos, Orleans herceg, legszebb álmaist szötte és világhírű tervet kovácsolta.

Érdemben állott tehát a gazdag környezetben feltűnő szépnek lenni. Lázás idegességgel készültem az ünnepélyre.

Alapított az 1889-ik évben. Egyesült erővel.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.

A PENNSYLVANIA VASUTTÁRSULAT EGYEDÜLI MAGYAR FÜGYNÖKSÉGE

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. 207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.

DUQUESNE, PA.

KÜLDÜNK PÉNZT az 6-hazába gyorsan és biztosan; a legrövidebb időn belül kézbesítjük a pénz kiutalását igazolói eredeti postal feladó-vevény.

VEZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pennsylvania állam bankházainak nagy részét mi látjuk el haza pénzzel. Pénzket elfogadjuk megörzés végett és fizetünk kamatot; kívánságára elhelyezük bármely hazai bankban, vagy a Magyar Királyi Postatakarékpénztárban és beszerezük az eredeti betétkönyvecskét.

ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajótársulatok eredeti árain és nagy kiterjedésű összeköttetésünkkel fogva utasaink mindenütt a kellő védelemben részesülnek.

JOGI KATONAI, TELEKKÖNYVI ÉS HAZAI PERES ÜGYEKBE szakértelemmel, gyorsan és pontosan járunk el.

Irjon árjegyzékért e címre:

JACOB KLEIN

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

ményeket fűz a pártolásra valóban méltó, szívet-lelket művelő hazafias színelőadás és ünnepély sikeréhez.

JELENET EGY NEW YORKI MAGYAR KÁVÉHÁZBAN. Kávéházakban és vendéglőkben odahaza sem nagyon szeretik, de bizony a new yorki második avenuen sem becsülik nagyra a túlságosan óvatos, finnyás és akadémikus vendégeket, már csak azért sem, mert a vendég, ha panaszkodik, rendszeren nem nagyon halk hangon teszi ezt, ami persze nem jól esik az üzlete hirvére feltékeny tulajdonosnak.

Ezért aztán a pincérek — ha egy vendégnek panaszra nyílik az ajka — rendszeren odahajolnak a vendéghez és igyekeznek vele suttogva elintézni az affért, hogy a többi vendégek ne hallják, miről van szó. A minap este egy new yorki magyar ügyvéd, aki nemcsak arról híres, hogy furfangos és ravasz, hanem arról is, hogy szeret a kelletlenül valamivel hangosabban beszélni, meglátogatta a törzskávéházát, ahol a pincérek tőle való félelmükben csak egyszerű használt szalvétát és a lehető legtisztább poharat rakják eléje. Most is sűrű-fog az ügyvéd körül a pinczér, akinél két tojást rendelt pohárban. Többször is megmondta a rendelésnél, hogy hig legyen a tojás, nagyon hig, mégis mikor a pinczér elhozta a két tojást, az ügyvéd kénytelen volt

dühösen konstatalni: — Látja, látja! Tízszert mondtam, hogy hig legyen és most tele van a pohár vastag, kemény tojásdarabokkal.

A pinczér odahajolt a vendég föléhez: — Kérem, ügyvéd ur, én megmondtam a konyhában. Én nem tehetek róla! — suttogta.

— Jó, jó! — dühösködött tovább az ügyvéd. — Most mit csináljak? Én így nem tudom megenni.

— Tessék visszaküldeni! — suttogta újból a fülebe a pinczér.

— Küldjem vissza, küldjem vissza! Könnyű ezt mondani! Ismerem már ezeket a dolgokat! Ha most visszaküldöm és mást kell csinálni: maguk borszoból még beleköpnék...

A derék pinczér erre finom mosolylyal egy tanácsot suttogott: — Mindenesetre jó lesz, ha ügyvéd ur a két tojást most már — héjában rendel...

AVERHOVAY-EGYLET ÉVI FÜGYLÉSE. Még csak júniusban fogja a Verhovay Betegséggyógyító Egylet ez idei évi főgyűlést Pittsburgban megtartani, de már most is lázas a konvenczióra való készülődés. Ertesülésünk szerint ez a hatalmas egylet, melynek fiókjai napról-napra szaporodnak, sok üdvös újítást fog létesíteni a főgyűlésen. A konvencziót előkészítő bizott-

MILLIOMOS HÁZASSÁG. Irta: Henri Duvernois.

Ma jutott tudomásomra, hogy a hires Speenecker-család, fiának Lemarchand Geneviével történendő lakodalma alkalmából, a szokásos táncmulatság helyett, fényes kerti ünnepélyt szándékozik rendezni. Genevié, kinek „értéke” három millió, nőül megy az ifjú Speeneckerhez, kinek hajdani „értéke” több mint harmincz millió volt. Ne gondolják, kérem, hogy ez amerikai beszédmód mögött valami szándékos guny rejlik. Szerény — de nem irányadó — véleményem szerint, itt akörül forog a szó: hogy a nagy gazdaságot irigylkedve és csodálkozva hámuljuk. Különben a gazdag körökkel való érintkezésben mindig nyer az ember valamit; jól öltöznek, fényes környezetben élnek, ahol szívesen megfordul az ember. A Speenecker-palota mesés szépségű, van egy parkjuk Párisban, melyben két tehén legeli az illatos pázsitot, ami olyan tény, hogy még a Madeleine közvetlen közelében is rendkívül feltűnést keltett. Két tehén, — mondom — mely békésen legel a kővér pázsiton, melynek minden egyes füszála, pontos számítás szerint, egy aranyba kerül.

Speenecker ur, az idősebb, — mint mondják — nagy meglepetést akar szervezni vendégeinek; kerti ünnepélyt rendez, történelmi nevezetességű fák alatt, hol hajdan a néhai tulajdonos, Orleans herceg, legszebb álmaist szötte és világhírű tervet kovácsolta.

Érdemben állott tehát a gazdag környezetben feltűnő szépnek lenni. Lázás idegességgel készültem az ünnepélyre.

Tárca.

LEVELEK A BÖLCSÉSZRŐL. Irta: Molnár Ferencz.

I.

Édesem, ma csak röviden írok neked, mert nincs időm és ő ma megint itt volt és latinra tanította az öcsémet és oly szépen mondja a latin szavakat, mintha rosszul beszélné francziául és én átmentem a szobán és ő azt mondta jónapot és én feleltem jónapot és kiszaladtam és a másik szobában Griegot játszottam és hallottam, amint egyszerre csak elkezdett esendesebben latinozni és akkor én is esendesebben játszottam Griegot és ő még esendesebben mondta a latint és én egészen esendesen játszottam Griegot és ő már akkor olyan halkán latinozott az öcsémmel, hogy én nem is hallottam semmit és ez volt az egész és én most nem tudom, szerelmes vagyok-e belé, azt hiszem nem, nem, nem vagyok szerelmes, ámbár ezen érzelem nem csalóka remény és én tulajdonképpen biztosan nagyon szerelmes vagyok ámbár ő egy egyszerű házitantó és én egy magasrangú ügyvéd lánya vagyok, egy mélység választ el bennünket egymástól, és ő nem meri pillantását hozzám felemelni csókol Elza.

II.

Édesem, legutóbb csak röviden írhattam neked, most hosszasan írhatok azt hiszem mégis szerelem zárom soraimat mert nincs időm csókol Elza.

III.

Édesem, most már egészen biztos, hogy szerelm, ma úgy ha nem az, igazán nem tudom hogy micsoda, mert ma is átmentem a szobám mikor házitantította az öcsémet és azt mondta: érdeklí önt a latin? nem, mondtam én, mert a latin egy holt nyelv, de azért, monda ő, lehet szeretni ezen nyelvet, mondom én: tudja isten, mondja ő: de gustibus non est disputandum, egészen szépen beszélt ez latinul mondom én: ez is latin!

Kedd, márczius 9.

ság nagyon okosan tette, hogy oly helyre hívta egybe a főgyűlést, ahol szesz italok egyáltalán kaphatók nem lesznek s így a delegátusok higgadtan és rendezavarás nélkül fogják a most már közel tízezer tagot számláló egyület ügyeit letárgyalhatni.

ILLÉS ANTAL NEW YORKBAN. Illés Antal hazánkia, az ismert kitűnő festőművész, aki legutóbb South Riveren festett oltárképeket, most New Yorkban fog letelepedni és itt műtermet nyit. Illés Antal egyes kitűnő, magyar tárgyú képei a „Bevándorló” szerkesztőségében is megtekinthetők.

LAPUNK JÖVŐ SZÁMA a jövő héten megjelenő ünnepi száma való tekintettel csak *nyolc* oldalon fog megjelenni. Olvasóink a nagy márczius tizenötödiki számmal bőven lesznek kárpótolva.

ZEISLER SAJTÓPÖRE TÓTH BELA ELLEN. Tóth Béla tavaly egy röpiratot adott ki, amelyben becsületsértő dolgokat mondott el Zeisler Zsigmond trentoni hajóregénygynök és pénzküldő felől. Azt mondta el róla, hogy odahaza hamisított s azután álnév alatt szökött Amerikába. Ezt a röpiratot Nyisztor Sándor terjesztette a trentoni magyarok közt. Emiatt azután Zeisler Zsigmond sajtópört indított Tóth Béla és Nyisztor Sándor ellen. Mindkettőjüket büntősen mondtotta a bíróság és Tóth Bélát száz dollárnyi, Nyisztor Sándort ötven dollárnyi pénzbírságra ítélte. Mindkét vádlott megnyugodott az ítéletben.

SZEGEDY KÁRTÉRITÉST KÖVETEL. Szegedy Gyula, aki előbb Passaicban, utóbb Scrantonban képviselte a „Bevándorló”-t, akit azonban állásából elmozdítottunk, kártérítési perrel támadta meg Majoros János ottani magyar pénzküldő. Szegedy azt hiszi ugyanis, hogy Majoros birt bennünket az ő elmozdítására s emiatt most kártérítést követel tőle.

COLUMBUSI HIR. Esküvő. Mult hó 28-án kötött házasságot Jó Sándor betleni, szolnokdobokamegyei illetőségű tőrekvő honfitársunk Kerekes Éva, előbb férjzett Borsos Józsefné volt zseléki lakossal. Az esküvő a columbusi magyar ref. templomban folyt le s tiszt. Kardos József ref. lelkész eskette össze az új párt.

— Ifjúságod himpora elég ékességül szolgál — így vélekedett atyám, aki orvos és bölcsész egy személyben és aki öltözékén az egész évben csak annyit változtatott, hogy a fekete selyem nyakkendő fehér piquet nyakkendővel cserélte fel. Atyám, mint megvetőleg mondta, nem szivesen megy „az ilyen társaság”-ba, de én e tekintetben nem osztozok véleményén.

Egészen fehérbe öltözöm; elragadóan szép ódivatú kalapot veszek, melynek a 1830. szerint alkalmazott fűzőjén a rózsza minden színárnyalata egybeolvad, kezdve a feketétől egészen a fehér rózsáig. Akarom, hogy olyan legyen, mint egy Winterhalter-féle arckép, mely a keretből kiugrott.

Megkocskáztattam egy főpróbát is, de az elért fényes siker nem elégitett ki. Háttérnek szerény lakásunk szolgált [3200 frank évi bér, szalon és előszoba, fűtésel együtt], a nézőközönséget a szakácsné, a mindenes lány és a mama képezte. Más senki.

A várva-várt ünnepi nap végre felvirradt. Három és félóra volt. Autotaxaméterünk lomhán halad az előtűnk vágató száz meg száz kocsis után. Szerencsétlenségünkre a soffőrünk, egy vén, dörmögő medve, felszólít, hogy itt szálljunk ki. Én hevesen ellenkezem. Hallatlan, hogy gyalog érkezzünk az ünnepélyre! S még hozzá minden három percben közli velünk észrevételeit: „Csak nem vesztettem el itt az egész napomat... Ilyen kavardást még sohase láttam... Egy ur már régen vár a Rue Montorgeuil-ben...” Később még gunyos is lett és a Speenecker-palotára mutatva, így kiáltott egy bérkocsis pajtása felé:

— Mit árulnak abban a nagy boltban? Talán aranyakra váltják be a rézpénzt?

A bérkocsis helyeslőleg vigyorgott és éppen válaszolni készült, de én megragadtam a szőcsövet és erőlyesen hallgatást parancsoltam a soffőrnek.

— Parancsára, őrmester ur! — így válaszolt katonás köszöntéssel. A gu-

FELEKEZETI LAP ÉS PLÉBÁNOS. Az amerikai magyar papság — úgy a reformátusok, mint a katolikusok — közti harc, mely vajmi kevés épületes dolgot hozott a felszínre, még egyre dühöng. Legutóbb *Ladányi György*, aki a *Magyarok Vasárnapja* nevű felekezeti lap egyik vezetőjére, nekirontott *Szabó József* loraini római kath. magyar plébánosnak. Szabó plébános nem hagyta azonban abban a dolgot, s mint most Clevelandból értesítenek bennünket, a minap letartóztatta Ladányi Györgyöt, amikor ez üzleti ügyekben Lorainben tartózkodott. A bíró 500 dollárnyi kezesség ellenében bocsátotta szabadon Ladányi Györgyöt.

MÁRCZIUS TIZENÖTÖDIKÉ NEWARKON. A newarki római kath. hitközség nagyszabású nemzeti ünnepélyt rendez márczius 14-én délutáni 3 órakor a Litvis Hallban. A gazdag műsor a következő: *Hymnus*. Énekl. a hitközség. „*Ifjúsági Kör*” az ünneplő közönséggel. *Megnyitó-beszéd*. Tartja *Riffel Gyula* közjegyző ur. *Alkalmi beszéd*. „A magyar márczius 15-ike”. Tartja *Perényi Béla* New Yorkból. *Hegedűszólv.* Danesák Pál iskolásfia, *Árpád*. Az 1848-49-iki szabadságharc. *Beszéd*. Tartja *Böhm Károly* plébános ur. *Adjon Isten a magyaroknak jó napot*. Énekl. az *Ifjúsági Kör*. *Talpra magyar!* Szavalja *Schneider István*, hitközségi kántor. *Szülőföldem szép határa*. Énekl. az *Ifjúsági Kör*. *Minden Istené*. Szavalja *Galambos György* kis leánykája. *Tied vagyok, tied hazám*. Szavalja *Molnár Bertalan* iskolásfia, *Béla*. A magyarok *Istene*. Szavalja *Schreiner Imre* [Ifjúsági Kör]. *Árpád apánk, ne féltsd ősi nemzeted*. Énekl. az *Ifjúsági Kör*. *Mindeneknek Atyja*. Szavalja *Mataresik Ferenc* két leánykája. *Légy jó katolikus*. Szavalják *Jávorszky János* és *Hirsci Jánosné* iskolásfiái. *Isten és a haza*. Szavalja *Szucsán József* [Ifjúsági Kör]. *Bárasak én madár lehetnék*. Énekl. az *Ifjúsági Kör*. *Alkalmi beszéd*. Tartja *Krózser István* hitközségi gondnok. *Hegedűszólv.* Előadja *Vannák Árpád*. *Tudjátok-e, mi a haza?* — *Böhm plébános*. *Estharangszólv.* Szavalja *Pór István* leánykája. *Ahol az ész, ott az uraság*. Szavalja *Gröger Ede* fia, *Vilmos*. *Az ész nem elég, hanem kell még becsület is*. Szavalja *Krózser J.* iskolásfia, *Jani*. *Coriolan*. Szavalja *Stefély János* [Ifj. Kör]. *Akármerre jártok, nincs oly szor-*

nyos választ általános hahota követte. Ilyenek a középosztály apró örömei! Végre megérkeztünk! A szertartásmeister, aki csak az imént jelentette egyik ismert regényíró nevét, nyomtatékosan kiáltja a mi egyszerű, polgári, fénytelen nevünket: „Brévillac urnó és Brévillac kisasszony!”

Geneviève Lemarchand előbünk siet. Gyönyörű menyasszony! Az orra olyan keskeny és vörös, hogy minden lélegzetvételnél a kigyulladás veszélye fenyegeti; kezei pedig elég erősek és terjedelmesek, hogy férje tallérjait minden nagyobb megerőltetés nélkül megbíriák.

Hol is volt ennek a millomnak a szeme, hogy éppen ezt a nőt választotta magának? Geneviève boldogan, barátságos mosolylyal végzi a bemutatás tisztét:

— Édesem, ime, a völégényem! Edmond, bemutatom Brévillac Helena kisasszonyt, Brévillac igazgató ur leányát.

Ezt követte a közönséges, banális bókók özöne. Speenecker Edmond szakállat visel, és ez elég arra, hogy tekintetemre se méltassam. Annyit azonban megértettem hebegéséből, hogy két barátja bemutatására engedélyt kért tőlem.

A mama eltűnt a tömegben... A két barát előkerült... bemutatkoznak... Az egyik kihívóan vörös, — a másik törpe, kenderszőke és szemüveg mögé rejtett szemével bágyadtan pislog. Mindjárt tisztában voltam a helyzettel. Az egyik orvostanhallgató, a másik nemrég szerelte meg a tudori oklevelét. Ezek az urak, — előre jóslhatom, — halálra untatnak majd. A kisebbik, idegbántó fuvolahangjával, a le nem rázható buták fajtájához tartozott, és mindjárt orvostani értekezéssel igyekezett szórakoztatni.

— A kedves papája azonos azzal a doktor Brévillac-al, aki a tudóvszról olyan értékes munkát adott ki?

Künn a parkban lágy keringő dallamai hangzottak... udvarlóim pedig atyám munkáinak dicsőítésével szóra-

énekl. *Szecsze András* leánya, *Anna*. *Magyarok Istene*. Szavalja *Tóbiás István* [Ifj. Kör]. A *honleány*. Szavalja *Lukács Karolina*. A *házról*. Szavalja *Tóth István* [Ifj. Kör]. *Alkonyodik már a nap*. Énekl. a *Női kar*. *Induló*. Énekl. az *Ifjúsági Kör*. *Szavaltat* angolban. Tartja *Füleky Irma*, *America*. Énekl. *Riffel, Krózser* és *Gergely* iskolásleánykák.

„A BEVÁNDORLÓ” SZERKESZTŐSÉGÉNEK BELÉLETÉBŐL. *Dr. Hódinka Tivadar*, akit lapunk olvasói évek óta mint a *Bevándorló* munkatársát ismerik, a mai számmal megkezdte szerkesztőségünkben mint segédszerkesztő az ő működését. *Dr. Hódinka Tivadar* urban oly állandó munkaerőt nyertünk, aki kétségtelenül csak emelni fogja a lap szellemi értékét.

„MAGYAROK NAGYASSZONYA” EGYLET GYŰLÉSE. Emelítettük, hogy *Korács Lajos* new yorki plébános kiültotta az egyházközség tanácsméből a *Mária Magyarok Nagyasszonya* templom és betegsegélyző egyület, dacára annak, hogy ez az egyület alapította meg és tartotta fenn az egyházközséget. A római katolikus egyület, nehogy koresmába kényszerüljön, *Kathy Zoltán* ref. esperes nagylelkűségét vette igénybe s a ref. iskolában gyűlésezett esütörtök este. A gyűlésen elhatározták, hogy amennyiben *Korács Lajos* plébános a kiültást tartja, a templom céljaira fizetendő pénzeket egy gyűlésterem kibérlésére fogják fordítani. Hangsúlyozták azonban, hogy a békét óhajtják s csak a kényszernek engedve, fognak az utolsó eszközhöz folyamodni.

MÁRCZIUS 15 CONNELSVILLE-BEN. A connelvillei római kath. magyar hitközség, a József flg. és Szent György Bs. egyletek, az összes környékbeli egyletek részvételével márczius 14-ikén délelőtt 11 órakor ünneplik meg márczius Idusát. Az ünnepi beszédet *Fényes Lajos* connelvillei plébános tartja, a nagy nap történelmi ismertetését pedig *Székely Sándor* uniontowni ref. lelkész adja elő. A hazafias ünnepélyen résztvesznek a környékbeli *tót és orosz ajku görög* kath. egyletek is.

MURRAY CITY. Két népszerű család tartotta esküvőjét az itteni methodista templomban. *Abaházy Sándor* honfitársunk esküdtött örök hűséget *Csorba Borbálának*. Az esketési szere-

szekelték... Hirtelen mentőgondolatom támadt.

— Óhajtanák talán a papámat megismerni?

— El voltak ragadtatva az ajánlattól.

— Várjanak itt, mindjárt bemutatom!

Végre magamra maradtam és átengedhettem magamat a szemlégetésnek. A szalon roppant nagy ajtószárnyai szélesen kitérve; a falakon a régi tulajdonos czímerei; — Watteau és egyéb meglőköt, hogy megbolítottam, és a pezsgő egy szembejövő urnak a kabátjára ömlött. A szembejött ur szilárdan megragadta a karomat, hogy el ne essem, és mosolygva tisztogatta a leöntött kabátját... Lesújtó tekintettel így kiáltok Hastu urra:

— Kösözöm, nem reflektálok a további kísértetüre! — mire Hastu ur jónak látta ellillanni...

Az új ismerősöm szívélyesen kacagott.

Közelebbről vizsgálva, elég csinos embert vezetett a végzet utamba. Körülbelül huszonöt éves lehet, — elegáns, komoly tartású, gomblyukában háromszínű szalag; a mentőérem, — a mire az imént is eléggé rászolgált. A teremben, hol a fiatal pár nászajándékaj vannak felhalmozva, kivülünk egy élő lélek sincs jelen, így tehát a társalgás egész feszletlenül, szinte fokozódó rokonszenven folyt közöttünk. Külsője után itélve, diplomata lehet. Mikor a társalgást a kilátásban levő karriéréjére tereltem, mindig gondosan más tárgyra tér át. Talán fél, hogy titkait elárulom. Nagyon megkértem, ne hagyjon magamra, mert a fiatal doktor már megint közeledik felém, és ha egyedül talál, nem menekülhetek tőle.

Csakugyan közelünkbe ér, a diplomatahoz fordul e szavakkal:

— Örvendek, hogy végre mégis szerencés vagyok a kedves papájával találkozhattam!

Erre mind a kettlen hangosan felkaczagtunk.

Az ostoba azzal mentegeti magát, hogy rövidlátó...

— Sajnálom, uram, de a papa kény-

VALÓDI, HAMISITATLAN
CALIFORNIAI VÖRÖS ÉS FEHÉR BOROK
 — GALLONJA 50 CENT. —
 CSAKIS HORDÓKBAN SZÁLLITTATIK 10 GALLONTÓL FELFELE.
 EGY EGÉSZ HORDÓ KÖRÜLBELÜL 50—53 GALLON.
 Egész hordó rendelésénél a hordót nem számítjuk.
INDEPENDENT WINE COMPANY
 A HEDGESIDE WINEYARD, NAPA, CAL.
 NEW YORKI KÉPVISELŐJE:
MOLNÁR SÁNDOR
 290—291 WEST STREET, NEW YORK.
 Rendelések e címre küldendők.

KÖSZVÉNYES?
 KÖSZVÉNY, CSONTSZAKGATÁS, DERÉKFÁJÁS ÉS ERŐLTETÉS ELLEN
 A LEGJOBB SZER A
Prof. Hager-féle Externin
 1 üveg 25 cent. Postán 35 cent. Nagy üveg 50 cent. Postán 65 cent. Ha postán rendel, az árát 5 centes bélyegekből küldje be előre. — Egyedül kapható:
 „VÖRÖS KERESZT” MAGYAR GYÓGYSZERTÁRBAN
 8901 BUCKEY RD és 89-UK UTCZA, CLEVELAND, OHIO.
 A „Haznos Tanácsadó”-t mindenki ingyen kapja. Irjon érte.

tartást tiszt. *Kardos József* ref. lelkész végezte. Az esküvőt magyaros mulatás követte, mely az örömszülök, *Csorba András* és *Kardos Borbála* házánál reggelig tartó jökevényben folyt le.

SZENDY ISTVÁN GYÁSZJA. Öszinte részvételt tölt el bennünket a *Szendy István* honfitársunk házából hozzánk érkezett gyászhir. A derék magyar embernek, aki a new yorki római katolikus magyar templomnak egyik alapítója s a Magyarok Nagyasszonya együletnek hosszú időn át elnöke volt, hetéves *Margitka* leánya hosszabb szenvedés után szombatn meghalt.

BERG KALANDJA.
 Valami „derék” magyar denuncziálta őt.

A denuncziálás, a besugás sehogy sem illik a magyar ember egyenes jelleméhez. Az amerikai magyarok egyikemáskita azonban nem riad vissza az alattomos besugástól sem, hogy azzal, ha egyebet nem, kellemetlenséget szerezzen honfitársának.

Az ilyen besugásnak az áldozata most *Berg Miklós* honfitársunk, aki öt éven át dolgozott mint fűtő a New Jersey állambeli New Brunswickon.

Berg Miklós a tavalyi munkátlan-ság idejében fogta a családját és visszautazott szülővárosába, Temesvárra, hogy ott megtakarított kétezer dollárjával valamibe kezdjen. Miután azonban pénzeszkéjét, munkáját és tudását odahaza értékesíteni nem bírta, a Gneisenau hajón a minap visszatért Amerikába.

Ellis Islandon kinos meglepetés érte őt. Őt is, családját is *Ellis Islandon* lefoglák, még pedig egy new brunswicki honfitárs feljelentése alapján. *Berg* azt mondja, hogy ő nyugodtan várja a vizsgálat lefolyását, mert lelkét nem terheli semmiféle bűn.

SZABADALMAKAT
 Kicszközöl bel. és külföldön s azok eladását és értékesítését közvetíti
Herzog Zsigmond
 az Egyesült Államok szabadalmi hivatalában bejegyzett szabadalmi ügyvivő és a budapesti kir. műegyetemen végzett okleveles mérnök. 116 NASSAU STREET, NEW YORK. Este és vasárnap 955 Second Ave.

telen volt gyöngékedése miatt félrevonulni, és máskorra tartja fenn magát a szerencsét...

— Tehát a viszontlátásra, kisasszony!

Ez a közbeeső kis epizód még bizalmasabbá tett kísérőmmel, aki a jelenlévőkre terelte most a társalgást:

— Nem is képzelheti, kisasszony, milyen vegyes társaság kerül össze ezen a milliomos menyegzőkön, milyen szedett-vedett népség! Ott van *Lastrillière* ur, a hajdani madridi követ, kinek mellé a becsületlen nagykeresztje disziti, közvetlen mellette egy világhírű szélhámos, kit csalásai miatt minden párisi klubból és Normandia minden kaszinójából kiutasítottak.

— Lehetetlen!

— Az ilyen alakok, a szolgazemélyzet segítségével, minden előkelő társaságba becsapószik magukat.

— Hisz ez borzasztó!

— Borzasztó, de sajnos, ilyen a mi párisi társadalmunk. Nem csekély számmal vannak olyanok is, kiket még gyanusítani se merészkedünk... Ilyenek a kleptomániában szenvedő szép hölgyek is! Hányonnal találkoztam már, kiket a szalonokban a legnagyobb tisztelettel és hódolattal fogadnak!

— Gyakran látogatja az előkelő köroröket?

— Fájdalom, nagyon gyakran!

— Miért mondja „fájdalom”?

— Mert a legtöbb esetben nagyon hallatlan és nehéz feladat.

E pillanatban a mama dühösen in-tegetett a mellékszóaból.

— Bocsánat... szőlitanak! Men-nem kell! Nem tart valam! Spee-necker ur majd bemutat egymásnak.

— Sajnálom, nem kísérhetem el, mert — én innen nem távozhatom!

— Nem távozhatik? És miért nem?

— Mert rendőrtisztí minőségemben vagyok itt, kinek kötelessége a nász-ajándékokra éber szemmel őrködni,...

ami az ilyen vegyes társaságban,...

ilyen embertömegnél elkerülhetlenül kívánatos...

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelenik minden **KEDDEN** és **PÉNTEKEN**. Szerkesztés és kiadja: **SINGER MIHÁLY**. Főszerkesztőség és kiadóhivatal: **227 EAST 13th STREET, NEW YORK.** Telefonszám: **4350 ORCHARD.**

Trentoni Iroda: **845 S. Broad Street.** Irodavezető: **Nyilas Kálmán.**
Tóth Béla ur egész New Jersey állam területére van a Bevándorló képviselével megbízva.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város egész évre..... \$3.—
Egyesült Államok egész évre..... \$2.50
Magyarország egész évre..... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every **TUESDAY** and **FRIDAY**. Edited and published by: **MICHAEL SINGER.** Editorial Rooms: **327 East 13th St., New York.** Telephone: **4350 ORCHARD.**

Mr. Adalbert Tóth is the authorized representative of A Bevándorló for the entire State of New Jersey.

Johnstown offices: **316 Chestnut street.** Manager: **Emil Dzubay.**

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City, 1 year..... \$3.—
For the United States, 1 year..... \$2.50
For Hungary, 1 year..... \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

Szombaton tették le New Yorkban az angol újságírók szövetsége által emelendő palotának alapkövét. Ez alkalommal a felsőtörvényszék egyik bíróját, *Gaynor I. Vilmos*, mondott nagyszabású beszédet. A sajtó szabadságáról beszélt.

Azt mondta a tudós bíró a többiek közt, hogy a sajtónak nemcsak joga, hanem hivatászerű kötelessége is közéletben szerepet vevő embereknél kritikát gyakorolni.

A felsőtörvényszéki bíró e mondatát ajánljuk azoknak figyelmébe, akik ahelyett, hogy a saját dolgukat nézik meg, egyre-másra nyilatkoznak s azt hiszik, hogy a sajtót az ő hivatalának gyakorlásában nyilatkozataikkal megakaszthatják.

Egy csomó ember összeáll és a vádló, az esküdtek és a bíró szerepére vállalkoznak egy hírlappal szemben, a mint tették ezt, mint lapunk más helyén olvasható. *Bacsó János, Szilágyi Pál* és vagy egy félvezet más ember a „Bevándorló”-val szemben a Kovács Lajos-ügyből kifolyólag akkor, mikor ez az ügy különben is már a bíróság elődöntésére van bízva. Ha ez az eljárás nem jelentene merész támadást a sajtó szabadsága ellen, bizony Isten, kacszagni lehetne amaz urak merészségén.

Kimondják a szentenciát: „A Bevándorló” rágalmozott. Azt, hogy miután rágalmozott, hogy a „Bevándorló” melyik állítása nem felel meg a valóságnak, azt elfelejtik felemlíteni. Szilágyi, Bacsó és társaik kimondják, hogy a „Bevándorló” rágalmozott. A legfelsőbb törvényszék, az amerikai magyarság Curiaja, ime ítél és ezzel punktum.

Bacsó János, Szilágyi Pál és társaik azt is kijelentik, hogy ők meg vannak elégedve papjukkal, Kovács Lajossal. Ez már az ő dolguk, amireh nekünk nincsen semmi közünk. Mi nem is *papi* működését kritizáltuk, hanem kritizáltuk benne az embert, aki a közéletben szerepet vándikál magának, aki elűz magától *magyarokat*, mert *oláh* anya szülte őket.

Bacsó János, Szilágyi Pál és társai bizalmat is szavaznak Kovács Lajosnak. Bravo! Csak hogy úgy ne járjanak, mint az egy szeri zsidó, aki azt mondta, hogy büszke arra, hogy zsidó. S amikor azt kérdezték tőle, hogy miért? azzal felelt, ha nem volnék büszke, akkor is zsidó volnék. Nohát, büszkédeknek az urak Kovács Lajossal, ez bennünket nem akadályoz meg abban, hogy mi is megalkossuk véleményünket Kovács Lajos felett s ennek a véleménynek kifejezést adjunk mindannyiszor, amennyiszor Kovács Lajos az ő cselekedéseivel kihívja a véleményünket maga ellen. Most aztán mi mondjuk, hogy: Punktum.

AMERIKAI DOLGOK.

A HALOTT MELLETT. Amint Anna McGuire, egy 75 éves vén leány a hét egy reggelén felkelt; azt látta, hogy ágyában mellette fekvő nővére nem akar megmozdulni. Többször költési kísérletei is eredménytelenek maradtak, s végre is azokat abbahagyta.

A nap folyamán egy barátó jött látogatába, aki kérdésközdött nővére után. Anna azt felelte, hogy még mindig alszik, s nem bírja felkelteni. A barátó erre bement, s rájött, hogy a nővére holtan fekszik az ágyban már 12 óra hossza óta. Testvére oldalán mellett szenderült jobblétre. Sokáig tartott, míg Anna elhítte, hogy nővére csak ugyan halott.

GYÉMÁNTNYAKLÁNCZ AZ UT-CZASEPRÓNÉL. Omahában, Nebraskában, a napokban elfogtak egy görögöt, aki azelőtt New Yorkban utczaseprő volt, s akinél megtaláltak egy 63 gyémántnyaklanczot, melyet egy Heine Ottó névű asszony a múlt év novemberében a Knickerbocker szállodában elvesztett. Az utczaseprő azt állítja, hogy a gyémántnyaklanczot a szemetes hordóban találta.

ÜDVÖZLET MINDENFELŐL. Az egész világ sajtója az amerikai elnökváltozással foglalkozik, s üdvözlőleveleket fejezik ki az új elnöknek beiktatása alkalmából. Az angol lapok Rooseveltet is dicsérik távozásának alkalmából, s azon reményüket fejezik ki, hogy utódja az ő nyomdokain fog haladni. Számos magánember, testület és hivatalos személy üdvözlő-sürgönyöket is küldött. Az angol és ír kereskedelmi kamara hosszabb tartalmú, igen megleghangú üdvözlő-táviratot küldött az angol és ír kereskedők nevében, melyben annak a nézetének ad kifejezést, hogy az új elnök kormányzása az egész világ kereskedelmének és iparjának javára fog válni.

IGAZSÁG ÜGYI ÁLLAPOTOK NEW YORKBAN. A törvényhozás vizsgáló-bizottsága mostanában járja sorra az alsóbbfokú törvényszékeket és fogházakat New Yorkban, hogy meggyőződést szerezzen az igazságszolgáltatás állapotáról. A dologház megvizsgálásánál feltűnt, hogy a rendőrbírók az elfogottaknál több, mint tíz százalékát büntetésük kitöltése előtt szabadon bocsátják, amelynek okát alaposabban meg fogják vizsgálni. A dologházban a múlt évben több, mint 20,000 személy volt letartóztatva, férfiak és nők vegyesen, akik között azonban igen sok volt a betegségtől és nyomortól elcsigázott egyén.

DIÁKOK MINT HOKAPARÓK. A múlt heti nagy havazások alkalmával a new yorki egyetemi hallgatóknak szokatlan munkában volt részükhöz. A köztisztviselési felügyelő felkérésére csaknem valamennyien munkába álltak és már reggel négy órakor erősen hányták a havat. Egy részük annak az ellenőrzésével volt megbízva, hogy a vállalkozók pontosan végzik-e a hó eltakarítását.

NINCS PORTOLESZÁLLÍTÁS. Nemrég kilátásba volt, hogy sikerül az Egyesült Államoknak Németországgal s Ausztriával is oly megegyezésre jutni, melynek értelmében a levél postadíját 5 centről 2 centre fogják leszállítani. Ez a remény egyelőre nem teljesült, mert az Egyesült Államok csak az esetben óhajta e kedvezményt megadni, ha a postát az illető országokba közvetlen gőzönsön viszik egy harmadik állam érintése nélkül.

AZ ELVÁLT FELESÉG, MINT HÁZIASSZONY. Egy Robert Horn nevű vendéglős ellen nemrég felesége válpórt indított azon a czímen, hogy „kegyetlenül és embertelenül bánik velem”. A választ ez alapon ki is mondták, azonban utóbb ügyvédje közbenjárására e passzust az ítélethől törölték, mert az nem felel meg a valóságnak, s annak idején a férj csak azért nem védekezett ellene, mert maga is siettetni akarta a választ. Hornnak nagyforgalmú vendéglője van, s ennek vezetője senki más, mint — elvált felesége.

A SÁRGA VESZÉLY. Sacramento-ban, Cal. a szenátus egy javaslatot fogadott el, melyben a kongresszust fel-

kéri, hogy az törvényt hozzon az összes ázsiai néptajoknak a bevándorlásból való kizárására. Sanford szenátor enyhíteni kívánta a határozatot azzal, hogy csak a polgárjog megszerzését akadályozzák meg az ázsiaiakkal, s nem a bevándorlást, indítványát azonban nem fogadták el.

KÜZDELEM AZ ÖRÜLTELEL. Youngstown-ban, Ohio, egy Barringer Dávid nevű farmer hírtelen megőrült, s közveszélyes dolgokat cselekedett. Le akarták tartóztatni, de eltorlaszolta magát házában és kétségbeesett küzdelmet vívott a házat ostromló rendőrökkel. Végre megadta magát, miután beismerte, hogy élve vagy halva, ugysis a rendőrök kezébe kell kerülnie. Elhelyezték a megyei fogházban.

ROOSEVELT CSAK MAGÁNPOLGÁR. Roosevelt volt elnök tudvalevőleg e hó végén Afrikába utazik orosz lánvadászatra, s e célból kibérelt egy lakosztályt a „Hamburg” nevű gőzösnél, melyen elutazni szándékozik. A kibérelt lakosztály azonban szűkeket bizonyult és azt megmagyobbítani akarván, felkérték a szomszédos lakosztály bérletjét, egy detroit-i milliomost, hogy mondjon le a kibérelt fülkékről, hogy azokat Rooseveltnek rendelkezésére bocsáthassák. A detroit-i milliomos ezt kerekén megtagadta, mondván, hogy ő jégét megfizette, s arról lemondani nem fog. Roosevelt most már csak közönséges magánpolgár, akinek nincs joga több tekintetre, mint bármely más polgárnak.

HÉT NÉGER KIVÉGZÉSE. Baton Rouge-ban, La., a napokban akasztás utján hét néger végezték ki, akik több gyilkosságot követtek el. Kegyelem iránti kérényüket a kormányzó elutasította.

A BANYAMUNKÁSOK BÉRSZÁBÁLYZATA. Wilkesbarre-ban, Pa., márczius 5-én kezdődött meg a bányászok uniojának képviselői és a bányatulajdonosok együttes konferenciája a bányamunkások bérszabályzata ügyében. Az értekezlet eredményét egyelőre titokban tartják.

RÉMES ANYAGYILKOSSÁG. Holland-ban, Mich., egy Elton Baldwin nevű farmer öreg anyját meggyilkolta oly módon, hogy alvásközben koponyáját fejszével kettéhasította. A tett elkövetése után elköborolt s csak másnap került elő. A szomszédoknak ekkor azt mondta, hogy a gyilkosságot távollétében követték el. Később azonban ellentmondásokba keveredett, s az egész dolgot bevallotta. A gyilkosságot kapzsáságból, — hogy örökségét mielőbb megkapja — követte el.

BURGONYA HELYETT ARANY. Portland közelében egy farmer, burgonyaásás közben egy bádogdobozt talált, mely mintegy 2000 dollár értékű aranyport és aranyrögöket tartalmazott. A környéken azelőtt ausztráliai aranyásók telepedtek le, s a lelet valószínűleg ezek egyikétől származik. A lelet felfedezése óta a környékbeli többi farmernek is buzzgón ásnak, hátha nekik is sikerül aranyat találni.

Magyar fogorvos

Fogházás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.

DR. FRANK KERN

233 EAST, 10 UTCZA, NEW YORK.

— Az első és második Ave. közt. —

RENDEL: Reggeli 10-től est 8-ig. VASÁRNAP: Reggeli 10-től délutáni 1-ig.

A LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÜLDŐ BANKAR

HÁJÓ ÉS VASÚTIJEGY IRODA

KISS EMIL

104 SECOND AVE. NEW YORK

TRENTONI GŐZFÜRDŐ

TÖRÖK ÉS OROSZ FÜRDŐK

132 NORTH WARREN STREET, TRENTON, N. J.

Jegyek Tóth Béla úrnál is kaphatók:

517 S. BROAD STREET.

Habsburg-kávészó

188—190 MASODIK AVENUE,

A 12-İK UTCZA SARKÁN.

Tulajdonos: **HERZ E.**

„Ültető magya” ételek és italok. Ponto s kiszolgálás. Minden este zene.

A NAGYVILÁGBÓL.

FÖLDRENGÉS MEXICOBAN. Mexico több vidékéről a héten földrengéseket jelentettek. Néhány kisebb ház beomlott s számos nagyobb épület falai erősen megrepedtek. Sok helyen hatalmas repedések láthatók a földön is.

A TÖRÖK-BOLGÁR BONYODALOM. Rifaat pasa török külügyminiszter márczius 4-én Szent Pétervárra érkezett, hogy Iswolski külügyminiszterrel a török-bolgár bonyodalom elintézéséről tanácskozzék.

A JAPÁN KIVÁNDORLÁS. A tokiói statisztikai hivatal jelentése szerint a japánoknak az Egyesült Államokba való kivándorlása erősen csökken. A legutóbbi 7 hónap alatt 4000 japánból több tért vissza az Egyesült Államokból Japánba, mint amennyi kivándorolt.

SÜLYÖS VÁD AZ AMERIKAI HUSFELÜGYELŐSÉG ELLEN. Londonból jelentik, hogy az ottani kikötőben a hatóság számos nagyobb, Amerikából érkezett husküdeményt elkobzott, mert a hus részben romlott volt, részben pedig beteg és tüdővész állatokból származott. A hatóság orvos állítása szerint a hus már a feladás idejében is beteg volt, s bár az amerikai husfelügyelőség azt elküldés előtt megvizsgálta, elküldésüket meg nem akadályozta. Ha e hus forgalomba került volna, számos ember megbetegedett és elpusztult volna tőle. A hatóság fel akarja hívni a törvényhozás figyelmét az amerikai huszállítók egy részének lelkiismeretlenségére, s felkéri, hogy a közegészség érdekében erőlyes intézkedésekkel vessen gátat e visszaélés megismétlésének.

EGY HERCZEG GONDOKSÁG ALATT. A berlini felsőbíróóság a napokban érdekes ügygel foglalkozott. A 60 éves Sulkowski herceget ugyanis gondokosság alá helyezte és kimondta, hogy a hercegnek nincs joga önhatalmúlag rendelkezni vagyonáról. A herceget még 26 éves korában nagykorúsították és most öreg korára jutott el arra a pontra, hogy megfosztották örendelkezési jogától. A bíróság a határozat indoklásul kimondta, hogy a herceg eddigi életmódja nem volt egyéb, mint az eszelen költségek, pazarlások egész sorozata és fenforog a veszély, hogy az óriási családi vagyon teljesen elpusztult volna, ha a herceg életmódját kellő korlátok közé nem szorítják.

EDVÁRD BIARRITZBAN. Edvárd angol király a napokban hosszabb gyógykurúra Biarritzba utazott. Torokbaja miatt ugyanis minden évben a tavaszt déli éghajlat alatt szokta tölteni.

DRÓTNÉLKÜLI TÁVIRATÖSSZE-KÖTTETÉS OLASZORSZÁGGAL. Az olasz király Marconit, a drótnélküli táviratozás feltalálóját a napokban magánkihallgatáson fogadta, s melegen gratulált neki találmányához. Marconi kijelentette, hogy egy éven belül képes lesz Olaszország és Amerika között drótnélküli táviratösszeköttetést létesíteni.

CERVERA TENGERNAGY HAL-DOKLIK. Cadizből sürgönyzik márczius 5-iki kelettel, hogy Cervera tengernagy haldoklik. A halotti szentségeket már ráadták.

Cervera annak a spanyol flottának parancsnoka volt, amelyet az amerikai flotta 1898-ban Cubában szterombolt. Ugyanakkor ő is fogságba esett, de később szabadon bocsátották.

UJ LENGYEL MINISZTER. Az osztrák kormány lengyel ügyeinek vezetője, Abrahamovics lengyel tartomány-miniszter állásáról lemondott, s helyébe dr. Dulebát Lembergől nevezték ki.

NAGY LOPÁSI BÜNPER. A bünkrónikák történetében párját ritkítja az a nagy lopási bünper, amelyvel most a moszkvai törvényszék foglalkozik. A pörök 384 vádlottja van, akik szervezett bandát alkottak arra a célra, hogy az orosz vonatokról árut lopkodjanak. Eddig 17 millió értékű árut loptak el.

A vádlottak különböző társadalmi osztályhoz tartoznak. Egy részük hivatalos tolvaj, másrésztük vasuti hivatalnok, akik a károsult vasutaknál voltak alkalmazva, vannak köztük továbbá tekintélyes kereskedők, akik mint orgadák működtek és magasrangú államhivatalnokok, akik a banda működését elősegítették és tekintélyükkel fedezték.

Míg a banda működött, semmiféle vasuti szállítmány sem volt biztonságban. A vasuti alkalmazottak és a rendőrség csak az állami tulajdont kipező küldeményekre ügyeltek, míg a többivel nem törődtek.

ZAVARGÁS PÁRIZSBAN. Márczius 7-én volt Párizsban Floquet, az elhunyt miniszterelnök szobrának leplezése, s ez alkalmat a forradalmi szocialisták fel akarták használni arra, hogy tüntessenek a kormány ellen, mely kivételes rendszabályokat alkalmazott ellenük. Az ünnepeken jelen voltak Fallieres elnök, Loubet volt elnök, a kormány tagjai, a szenátorok, a képviselők s számosan a közélet alakjai közül. A zavargás első jelének kitörése a rendőrség rögtön közbelépett, s megpróbálta a tömeget szétszórni. Többeket elfogtak. A szocialisták aztán elvonultak a közeli terekre, mindentü kiabálva: „Le Clemenceaual!” — „Le a zsarnokkal!” — míg nem a rendőrség szétszórta őket.

NEMZETI ÜNNEP.

Márczius tizenötödiki bizottság New Yorkban.

A márczius 15-iki bizottság tizen-negy csatlakozott egyetlen nagy nemzeti ünneppet rendez márczius 14-én esti 8 órakor a Manhattan Lyceum termében.

Ez ünnepeken, mely felette fényesen igérkezik s melyet táncz fog követni, *Szarka Károly* fogja a megnyitót, *dr. Kozma Arthur* pedig az ünnepi beszédet elmondani. Az *Elizabethport* dalárda hazafias dalokat fog énekelni, a new yorki magyar színtársulat pedig *Rékosi Victor* és *Boöthy László* „Aranylakodalmát” nevű hazafias színművét fogja *Karacs Imre* rendezése mellett előadni.

JÓ KERESÉST.

Tanuljon bábaságot. Oly helyekre küldjük, ahol tanult bábakra szükség van. Irjon e címre:

BÁBAKÉPZŐ INTÉZET

8911 Buckeye Road, Cleveland, O.

Vidder Emil

IMPORTER.

IRODA: 40 AVE. C. PINCER: 44 AVE. C. NEW YORK.

Legnagyobb ásványvizraktár az Egyesült Államokban. Állandóan raktaóron van: Mohai Ágnes, Margit, Bikszádi, Bártfal, Parádi ásványviz.

Palugay által Pozsonyban üvegezett eredeti borok nagy választékban kaphatók. Új árjegyzéket kívánatra bárkinek megküldi.

GYÓGYBOROK ÉS GYÓGYCOGNACOK NAGY VÁLASZTEKBAN.
A BORSZÉKI GYÓGYVIZ EGYEDÜLI FÖRÁKTÁRA AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN.

A Borszéki víz clevelandi egyedüli képviselője a „Vörös-Kereszt Gyógyszertár, 8901 Buckeye Road.

KAIL G. ÁRPÁD

BANK ÉS HAJÓJEGYZÉLETE

— Alapított 1890-ben. —

Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-házba hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.

UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

WÁRADY LAJOS

Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése.

PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HÁZABA.

Az összes hajóvonalak képviselője.

HAZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA.

magyar közjegyző

449 S. Broad St., Trenton, N. J.

John R. Pfarr

319 BROAD STREET, JOHNSTOWN, Pa.

Szálloda, ahol igaz Molnár-féle borok és pálinkák kaphatók. Finom magyar kiszolgálás. (márcz. 1.)

Pallas Hotel

528 WASHINGTON AVE., JOHNSTOWN, Pa.

A magyarság találkozási helye Johnstownban. Különböző török, importált borok, magyar és Meislyben jutányos áron kaphatók.

BETTERMAN GUSZTAV, tulajdonos.

Hazai Dolgok.

Készül a halálra!

BUDAPEST. Tausz Sándor piaci árus tönkrement s ivásba fojtotta a bánatát. Már régóta állandó viszáltyokban él a családjával. A fiatal leánya, a csinos Józsa meguntta ezt az életet s közös háztartásba lépett a kedvesével. Ez még inkább elkésérítette az apát.

— Megölöm a nyomorultat! — mondta feleségének, — de téged is elpusztítalak, aztán rátok gyujtom a házat.

Az öreg minap is nagyon a szeszüveg fenekére nézett, majd felkereste lányát a Wesselényi-utczában.

— Hazá gyere, vagy különben meghalsz! — fenyegetőzött Tausz Sándor és olyan botrányt csapott, hogy rendőrel vitették el. Hazafutott, dult-fult, amikor hazatért a Tar-utca 2. száma alatt levő lakására. Sokáig veszekedett a feleségével s így végezte:

— Elég a feceségből, készül a halálra!

Felkapott egy hosszú konyhakést s bele akarta döfni az asszony mellébe, de az utolsó pillanatban közbelépett a fia, Tausz Ignác betűszedő s egy fadarabbal olyat vágott a fejére, hogy a merénnyel eltepte a vér. Tausz Sándort, aki ragaszkodott a családjá kiirtásához, letartóztatták.

A bogyzslói király.

BUDAPEST. Egy ragyásképu, füstös, ripacos arcu cigány ilt király-sértés miatt a vádlottak padján. Az ügyészség azt a szigorú vádat emelte Lakatos László lókupez ellen, hogy megsértette a király személyét.

— Miért tette ezt? — kérdezte a vádlottól Janniczky elnök.

— Azért, mert volt egy sánta pej lova, és másnak adta el, nem nekem.

— Ne beszéljen ilyen bolondokat. Hol találkozott volna maga a királylyal.

— A bogyzslói országuton.

— Ö felségével?

— Dehogya. A bogyzslói királylyal.

Ugy hívják, hogy Király János. Minán a tárgyaláson kiderült, hogy a cigány tényleg csak a bogyzslói királyt sértette meg, a bíróság felmentette Lakatos Lászlót a király-sértés vádjá alól.

Két kis leány tragédiája.

ARAD. Az aradi ügyészség egyszerre két vérfagyasztó, állati kegyetlenséggel elkövetett bünygyben indított nyomozást. Két leánygyermek hulláját boncolta fel a törvényszéki orvos: mind a kettő halálos ágyán valotta be, hogy beestelen merénnyel áldozata lett. Az egyik szerencsétlen Brenki Julia világi leány. Fejletlen, gyenge gyermek, aki betegsége alatt egyetlen szóval sem árulta el, hogy mi történt vele. Már csaknem eszméletlenül feküdt, mikor megmondotta, hogy egy világi iparos, Cszimas Tódor aljas merénnyel okozta halálát.

A kis Julia tragédiájának megdöbbenően azonos mása Kádár Julia este. Ez a tizenöt éves, viruló szép leány a borosjenői kórházban feküdt, irtózatoss kinok közt. Halálos vonaglásai közben bevalotta az orvosnak, hogy gazdájá, egy kereskedelmi utazó erőszakkal rontotta meg. Részleteket nem lehetett tőle megtudni. A vallomás után eszméletét veszítette és meghalt. A boncolás megmutatta, hogy igazat mondott mind a két leány. Az elvetemedett merénnyelket letartóztatták és nyomoznak tovább, mert az egész környéken megdöbbenően sűrűn ismétlődik a véres gyermekrontás rettenetes bűne.

Az agyonszurt udvarló.

BAJA. Kovácsnai János Bácsalmáson bátyja feleségénél találta ennek udvarlóját, Szuparity Jánost, akit dühösen kiutasított. Szuparity azonban nem akart távozni, mire Kovácsnai biciskával háromszor hasba- és szíven szúrta, hogy Szuparity ott nyomban szörnyet halt. A gyilkost a csendőrség elfogta.

Apagyilkos amerikai magyar.

BÖLCSKE. Ifjabb Tóth József, aki nemrég tért vissza Amerikából, örökség miatt összeveszett édesapjával. A szívkodás olyan izgalmas lett, hogy a fiatal Tóth elvakult dühében kést rántott és nyolcszor az apjába döfte, aki nyomban meghalt. A gyilkos a véres teit után a vendéglőbe ment, ott evett, ivott és azután hazament aludni. Másnap korán reggel önként jelentkezett a dunaföldvári járásbírósnál. A törvényszék a halott boncolását elrendelte és az apagyilkost letartóztatta.

Három gyermek tüzhálála.

FELSŐ-DERNA. Bihar megye. Az itteni aszfalt-ipartelep egyik munkás-lakásában megrázó katasztrófa játszódott le. Bobil Lajos aszfaltgyári munkás felesége, délután négy óra után, férje utasítása szerint, a gyárba ment, hogy onnan szemet hozzon haza; három kis gyermekét, a négy éves Sándort, a két éves Rózsát és a hathónapos Erzsit otthon hagyta és rájuk zárta az ajtót. Öt óra felé egy arraméni kéményseprő észrevette, hogy a lakásból sűrű füst tödul ki; zörgetett a bezárt ajtón, de csak nyöszörgést hallott. Erre betörtte az ajtót, de mert a sűrű, fojtó füst miatt nem lehetett előre hatolni, felverte a szomszéd lakások népét, hogy legyenek segítségére. A kéményseprő végre megemberelte magát és a fullasztó füst dacára, behatolt a szobába, a hol borzalmas látvány tárult előle. A három gyermek elszenesedett holtteste ott feküdt az ágyon egymás mellett. A hazaérkezett szerencsétlen házaspár felőrülten futkosott az elszenesedett ágy körül, melyen a három kis holttest feküdt.

Egy asszony rejtélyes halála.

KECSKEMÉT. Koth Imre földmives nejét a lakásán agyonlőve találták. A csendőrség nyomban megindította a nyomozást, melynek folyamán gyanu támadt a meggyilkolt férje ellen. Koth Imre a kihallgatásakor azt adta elő, hogy szerencsétlen véletlen okozta az asszony halálát. A csendőrség folytatja a vizsgálatot.

Felrobant dinamitpatron.

LADAMÓCZ. Zemplén megye. Varga István bányász minap reggel Vas Antal házában a bányarobantáshoz szükséges patronákat tett szállítás végett a takaréktüzhely sütojébe. A patronok felrobantak és az egész házat valósággal szétvetették. Öt ember súlyosan megsebesült. A vizsgálatot megindították annak kiderítésére, hogy kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség.

Merénnyel a vasuti kalauz ellen.

MAKÓ. Haresás János kalauz a mezőhegyes-csanádpalotai vonalon észrevette, hogy egy Benkó nevű utasnak nincs jegye. Az utast azután a csanádpalotai állomáson a főnökhöz vezette. Benkó itt hírtelen a zsebébe nyúlt és kését előhárntva, azt Haresás kalauz arczába döfte s futásnak eredt. Haresás összeesett. Az elszökött Benkót egy rendőr üldözöbe vette és mikor az országuttra értek, Benkó késével a rendőre támadt, aki erre rálőtt Benkóra. Haresás kalauzt súlyos sebével a kórházba szállították. Benkó sebe nem életveszélyes. Egyelőre a kórházban ápolják.

Kettős gyilkosság.

MEZŐCSÁTH. Borsod megye. A községben megrendítő gyilkosság történt. A község egyik forgalmas helyén levő házban minap este fejcsézel agyonverték a hatvan éves özvegy Ádám Mihályt és testvérét, az ötvenhármas Szücs Kis Lajosnét. A helyszíni szemle és az eddigi nyomozás a következőket állapította meg: A rémtett csak valami jó ismerős követhette el, mert az öreg, vagonos Ádám rendkívül félnék és gyanakvó természetű volt, a lakását mindig gondosan bezárta s csak az ablakon át beszélgetett azokkal, akik keresték. A gyilkost, mint jó ismerősét, alkalmasint maga bocsátotta be s a gonosztevő akkor törhetett rá a két asszonyra, amikor épp a takaréktüzhelynél valamit főzni akartak. Ádám néval könnyen végzett, őt fejcsézapással megölték. Azután a másik asszony felé fordult, aki rémületen menekült a pitvarajtón át az udvar felé. Az ajtónál utólért s neki esett. Irtózatoss küzdelem támadt közöttük, mert a tizen négy fejcsézapásnyon kívül, amely Kis Lajosnét érte, a jobb kezén is több ütést találtak, balkezeiben pedig görcsösen szorított egy csomó kitépott férhajszalet. Az asszony feje a felismerhetetlenségig össze van ronsolva s a lakás csupa vér volt. A két holttest egy volt egymásra vetve a tüzhely mellett. A rémtett úgy derült ki, hogy Ádám né harminczöt éves beteg Mihály fia minap hajnali öt órákor Miskolcra hajtatott orvoshoz. A vasut felé menet a kocsisa figyelmeztette, hogy valami baj van az anyjával, mert a kapu tárva-nyitva áll.

— Biztosan valami baj történt. Ha visszajössz a vasutól, nézz be hozzá.

Visszajövet a kocsis bezörgetett, de választ nem kapott. Hét órákor újra zörgetett, de semmi hang belülről. Akkor figyelmeztette Ádám né vejét, Gyurkó Mihályt s ketten értesítették a csendőrséget.

Gyilkos lencse.

NYIREGyhÁZA. Ajakon Dolhai Pálné 2 éves fiát a takaréktüzhely mellé fektette melegedni, míg maga a főzés körül forgolódott, miközben véletlenségből a tüzhelyen fött nagy fazék lencsét feldöntötte és a gyermekre ömlött. A szerencsétlen gyermek óriási kinok között rövid idő alatt meghalt.

Kiszagdák szervezkedése.

SOPRON. A sopron megyei gazdasági egyesület céltudatosan folytatja a kiszagdák gazdaszövetségében való szervezését és ezen szervezkedés eredménye az, hogy az egyesület kötelekében eddig 15 gazdaszövetség van, mintegy 1200 taggal. Ujabban a veszkényi, kishöflányi, szili, rábacsanaki s szabadbárándi gazdaszövetségek alakultak meg. A gazdasági egyesület gazdaszköreivel a legelőnkebb összeköttetést tartja fenn és beiratta azokat tagul a Magyar Gazdaszövetségbe. A kiszagdák szervezkedése úgy a magyar, mint a németajku lakosság körében erősen neklendült.

Vasuti szerencsétlenség.

SOPRON. A sopron—pozsonyi helyiérdekű vasut Feketeváros állomásán a Sopron felé induló személyvonat hibás váltóállítást következtében csanakavágányra szaladt és az árokba esett. A lokomotív és két kocsi erősen megrongálódott. Zölderdő Vilmos fűtő a kiömlő gőz megölte, Reményi Sándor mozdonyvezető pedig, miközben kiesett a mozdonyról, olyan súlyosan sérült meg, hogy állapota reménytelen. Az utasok közül egy sem sebesült meg.

Uj vasutépítési terv.

SOPRON. A Répeze vidékén egy új vasutépítési terv merült fel. Ez egyben Közseg város polgársága, mely nincs megelégedve a Bük, Csepreg, Loesmánd és Felsőpulya között tervezett vasuti tervvel, a minap értekezletet tartott, s abban állapodott meg, hogy maga a város kér előmunkálást engedélyt. A vasut irányá terv szerint: Bük, Csepreg, Szakony, Gyalóka, Salamonfa, Gyülelviz, Zsira, Loesmánd, Fraknó, Horváthszidány és Közseg lenne.

Öngyilkos mérnök.

SZABADKA. Hönig Samu huszonhárom éves mérnök a Klotild műtrágya-gyárban levő lakásán öngyilkosságot követett el. Hönig előbb cziankáli-olajat ivott, majd azután fűbelte magát. Hátrahagyott levelében életuntságot említ tetének okául.

Betörők farsangja.

SZATMÁRNEMETI. Viharos, izgalmas szenzációba jutott minap este a város. Vakmerő betörők rendeztek hadjáratot a város legforgalmasabb helyén, a Deák-téren levő katolikus plébánián s megiszteleték Falussy Árpád főispánt is a vendégszerelésükkel. A főispánnal is alaposan garázdálkodtak, az összes szekrényeket, fiókokat feltörték, a ruhákat szétszórták, de aztán el kellett takarodniok, anélkül, hogy értékebb holmit kaparthattak volna.

A plébánián azonban már sikeresebben működtek. Feltörték a hivatalos kasszát s körülbelül három ezer koronát raboltak. A betörést a házmaster felesége hamarosan észrevette és rohant a rendőrségre és csendőrséghez. A nyomozás nagy erővel megindult. Négy gyanus külsejű alakot éppen akkor tartóztattak le, amikor a Budapest felé induló vonathoz jegyeket váltottak. A rendőrök mind a négyüket az őrszobába vitték, de ketten a betörők közül a szobából vakmerően kiugrottak és a síneken, a vagonokon között hanyatt-homlok menekülni próbáltak. Zimmermann őrszervező azonban nem volt rest és utánuk lőtt. Izgalmas hajszá után az egyiket végre elfogták, a másiknak sikerült elmenekülnie.

A betörőket a rendőrségen vallatóra fogták, de makacsul tagadnak. Pusztay Gyula, László Ignác és Valancsik Béla a nevük, alig huszvévesek és finom álkulcsokkal voltak ellátva. Megmotozásukkor sok pénzt találtak náluk. Megállapították, hogy Szatmárnemetin egy szállító-czég irodájába és egy déligyümölcskereskedőnél a betöréseket szintén ők követtek el.

Istenes Horváth János.

SZEGED. Érdekes, valamikor nagy szenzációt kellett úgy tárgyalását kezdte meg a szegedi esküdtbíróság. Istenes Horváth János vásárhelyi parasztagdát a tizenhét évvel ezelőtti hódmezővásárhelyi mérgezési perek alkalmával édesanyja megmérgezéséért életfogytiglani fegyházra ítélték. Mivel az elítelt Illaván a legpéldásabban viselkedett és állandóan makacsul hangoztatta az ártatlanságát, az igazságügyminiszter rendelkezése ideiglenesen kibocsátották a fegyházból és elrendel-

ték a per újrafelvételét. Valószínűnek látszik, hogy Istenes Horváth János anyját nem az elítelt, hanem Horváthnak a felesége gyilkolta meg. A feltevést megerősíti az, hogy a gyilkosság napján Horváthnak a felesége maga is mérget vett be. A tárgyaláson, melyen Pókay Elek táblai bíró elnököl, Balassa Péter, Gyuricza Sándor, Berger Mór és Schreiber Fülöp orvosszakértőkön kívül Jäger Marit és az 1895. évi mérgekverő-pör többi szereplőit is ki fogják hallgatni. Szavazóbírák pedig Gerhauser József és László Adolf lesznek. A felújított bünpör iránt országzszerzte óriási az érdeklődés és a szegedi közönség valósággal megostromolja a tárgyalási termet.

Tizenötövi fegyház.

SZOMBATHELY. Kétnapi tárgyalás után ítélekezett az itteni esküdtbíró-ság Marics Antal rétállási lakos felett, kit azzal vádoltak, hogy mult évben Stessel János rétállási lakost orvul agyonlőtte. Stessel János évek óta ellenségeskedett a Marics-családdal, Marics Iván, a vádlott apja, ugyanis, míg Stessel Amerikában volt, viszonyt kezdett Stesselével s gyermeke is született. A vádlott tagadása ellenére, az esküdtek a gyilkosságban hűnösnek mondták ki Marics Antalt, mire a bíróság tizenötövi fegyházra ítélte.

A tövöldöző sógor.

TÁPIÓBICSKE. Taskó Péter földmivest három helyen meglőtte a sógora. Taskó válfőfelben volt a feleségétől és a napokban elment annak szállóhoz, hogy gyermekeit lássa. Kalmár Sándor, Taskó sógora azonban revolvért kapott fel, mikor az belépett és háromszor rálőtt. Két golyó fején találta Taskót, az egyik a balkarján, de sérülései nem életveszélyesek.

Megfagyott ember.

TISZAESZLÁR. Szabolcs megye. Volenszki József tiszacszlári földmives ittas állapotban elindult a határbeli egyik tanyaúra, hogy rokonait meglátogassa. Hiába marasztotta családja, ő

hajthatatlan maradt. Ittasságának meg is adta családja az árát, mert másnap az országuton megfagyva találták.

Elítelt kicándorlói ügyök.

UNGYÁR. A határrendőrség elcsipete Mendlovics Jakab ungvári berkosist aki mellékfoglalkozásul kivándorlást közvetítő ügynökséggel is foglalkozott, persze csak titokban. A rendőrhatalóság ezért 30 napi elzárásra és 3300 korona pénzbüntetésre ítélte.

Agyonlőtt kisleány.

VALEAPAJ. Krassó-Szörény megye. Ambrózy Béla báró földbérlo Fekete József nevű ispánjának 3 éves kis fiához Stojan János 7 éves Mária nevű leánya szokott járni játszani. Így minap délelőtt is odament Stojan Mária és a konyhában időzött. Egyszerre csak egy lövés dördült el és Stojan Mária összeesett. A gyermek este 6 órákor sérülésébe belehalt. Az esetről rögtön értesítették a vermesi csendőrséget, mire a csendőrmester a helyszínezet ki is szállt. A megejtett nyomozás során Fekete József azt adta elő, hogy a fegyver a szobában és ágyon feküdt és valószínűleg fia sütötte el a fegyvert, amely lövés a szobaablakon keresztül, a konyhában időzött Stojan Máriaat találta. Minthogy Fekete József ezen eladása a való tényt aligha fedi, mert egy 3 éves kis gyermek a fegyverrel való elbánásban már fejletlen koránál fogva is járattan és képtelen, a rejtélyes eset kiderítése végett a bogsáni kir. járásbíró-ság részéről Turesány Ferenc vizsgálóbíró Valeapaj községbe kiszállt, ahol most a csendőrség közreműködésével a nyomozást folytatja, hogy a való tényállást kiderítse.

Büntetés elől a halálba.

VASKOMJÁT. Vas megye. Halvax Mátyás ezeltől két évvel valami betéréses lopást követett el. Most kiderült a régi bűn és a csendőrség vallatóra fogták a legényt. Halvax a kihallgatás után hazament és otthon a pajtában felakasztotta magát.

HARMINCZ ÉV ÖTA FENNALL

FALCK A. ÉS TÁRSA

BANKÁR HAJÓJEGY ÜGYNÖK KÖZJEGYZŐ ÜGYVÉD

LEGREGIBB LEGMEGBIZHATÓBB LEGGYORSABB LEGOLCSÓBB PÉNZKÜLDŐ

KOSSUTH JOGÜGYI IRODA

INGYENES JOGÜGYI OSZTÁLY. — KÉRJEN ARJEGYZÉKET.

115 W. 125TH ST. NEW-YORK.

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB

HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZK ÜLDÉSRE

SCHWABACH ÉS FIA

KÉT MAGYAR BANKHÁZA

1225 FIRST AVENUE, NEW YORK a 66-ik utca sarkán.

1431 FIRST AVENUE, NEW YORK a 74-ik utca közelében.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RÓTH PÉTER Mgr.

NEW YORK, 145 MASODIK AVENUE, A KILENCZEDIK UTCA SARKÁN.

Kitünő ételek és italok. Kitünő ételek és italok.

A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.

SZOMBAT ÉS VASÁRNAP ESTE ELBÓRANGU CZIGANY ZELYE.

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.

FIRST NATIONAL BANK

Összes tőke \$450.000. Beszélnek magyarul.

IGAZGATÓTANACS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingsmith, C. J. Nieman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompson. ÜGYVEZŐT: Albert B. Windt.

A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK egy az Egyesült Államok, mint Pennsylvania állam bankfelügyelete és kávével ellenőrzés alá tartozik. AZ EN BETÉTEJE ezen bankban teljesben biztos és előleges felmondás nélkül bármikor kivethető.

BETÉTEIT EGY DOLLÁRTÓL feljebb posta utján is küldhető és mi annal megkülönböztetik azokat a betétkegyveségeket. PÉNZT KÜLDÖNK a világ bármely részébe a legjutányosabb áron és a legelővidebb idő alatt.

AZ ÖSSZEZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynekel lévén, hajójegyeket nálunk a hajótársaságok eredeti árán vásárolhat. Kérjen bővebb felvilágosítást levélileg. CZIM:

FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

M I É R T ?

Gróf Andrássy Gyula és az önálló bank.

Február 19-iki számában írja a *Pesti Napló*:

Gróf Andrássy Gyula nem tartozik sem az ugratók, sem a naiv emberek közé, mégis azt kérdezte az országgyűlés folyosóján, hogy a függetlenségi párt miért köti magát éppen az önálló bank követeléséhez? Ha kérdését részletesen kifejtette volna, bizonyára azt tudakolta volna, hogy a függetlenségi párt miért nem kötötte magát éppen a programja többi pontjához is. Hogy miért nem kötötte magát mindahhoz, amit száz népgyűlésen indulatosan és indulatot keltve, követelt és miért járult hozzá mindahhoz, aminek a megtagadása sok száz népgyűlésen a hazafiság parancsának hirdetését? De gróf Andrássy Gyula a kérdést nem részletezte, hanem impozáns egyszerűséggel azt tudakolta, hogy miért éppen és miért csak a bankkérdés izgatja a függetlenségi pártot? Miért nehezíti meg a kibonyolódást azzal, hogy az önálló bank követelésébe úgy belelovalta magát, hogy onnan egyhamar és egykönnyen nem vonzható ki?

Erre a kérdésre ugyancsak egyszerű választ lehet adni. Ugyanazt, amelyet már a hatvanas évek végén egy népszerű nótában arra a kérdésre, hogy „miért nem kell a bankstatut?” adtak. Azt, hogy „hát azért”. „Hát azért”, mert ha a függetlenségi párt még a bankönállóságot is megtagadja, ami marad már megtagadni valója. Ami nemcsak azért baj, mert a függetlenségi párt ezután is kormányozni akar, ami csak egy lehetséges, ha a hatalom szemében kedves marad, ha tehát folyton feláldoz valamit neki, de baj azért is, mert az, hogy nem marad megtagadni valója, azt is jelenti, hogy mindenét megtagadta. Már pedig a függetlenségi párt lefelé népszerű akar lenni, ami csakis úgy lehet, ha olyasvalamire hivatkoznak, amit Bécsnek nem adott meg. Bizony „hát azért” nem kell a közös bankstatut és kell az önálló bank követelése.

Gróf Andrássy Gyula történelmudós, a történelmek pszichológusa. Mint ilyen, könyvet írt a magyar nemzet fenmaradásának okairól. Próbálkozzék meg vele, hogy e könyv módszerével kikutassa a függetlenségi párt fenmaradásának okait. Meg fogja ismerni azokat az okokat, amelyek a függetlenségi párt fenmaradását lehetővé tették. E megismerésének alapján meg fogja érteni, hogy a függetlenségi pártnak miért kell az ő minden részletében megtagadott vagy félretett programjának utolsó maradékához ragaszkodnia. Hiszen ennek a programpontra elejtése után a függetlenségi párt egy állana a közvélemény, a választó nép előtt, mint amely azt a politikai energiát, amely a függetlenségi párt eszméjében rejlik, beszüntetné Bécsnek. Már pedig azt, hogy ez az energia a magyar állami érvényesülés szempontjából milyen becses, talán legbeszédesebben Deák Ferencz jellemezte, amikor annak idején azt mondta, hogy ha nem volna függetlenségi párt, ő gondoskodnék róla, hogy megalapítsák. A függetlenségi pártiak nem állhatnak a magyar nép elé azzal, hogy azt a nagy politikai energiát, amelyet a magyar állami érvényesülés érdekében a hatvanhetes Deák Ferencz feltétlenül szükségesnek tartott, az ő pártjuk, a hatalomra, a kormányra jutott függetlenségi párt megsemmisítette.

Ha a pártprogramból a bankönállóságon kívül még valami más is megmaradt volna, úgy a függetlenségi párttal a bankönállóság elejtése dolgában beszélni lehetne. Akkor a bankönállóságról lemondana s inkább ahhoz a másik programponthoz ragaszkodnék. Akkor talán azt mondaná például, hogy nem emeli a kvótát. De a kvótát fel emelte, a program pontjait, ezt az egyet, az utolsót kivéve, feladta. A sorrend okozza a bank-csökönnyösséget. Miért ügytelenedett a kormány, miért nem adott a pártnak alkalmat rá, hogy az önálló bankot ejtse el s inkább valami más programponthoz köthesse magát? A kormány ezért az ügytelenségért rászolgált arra, hogy a hatalom elejtse. És nem lehetetlen, hogy bele is fog bukni ebbe a taktikai ügyefogyottságába.

Érthetetlen, hogy gróf Andrássy Gyula, a történelmek jeles pszichológusa nem érti meg a függetlenségi párt csö-

könnyességének pszichológiáját. A politika boszorkánykonyhájához közel van, sőt maga is kuktáskodik benne; a fűszakácsok Bécsben és a bécsi recepte szerint Budapesten főznek és forralnak. Az üst mellett állván, látja, hogy mi fől benne. Látja, hogy a koalíció végnapjait éli s látja, hogy kik következnek utána. Látja a készülő dolgokat s látja azokat, akik a küszöbön az invitációt várják. És tudja azt, hogy a függetlenségi párt a bekövetkezőket talán csak ösztönszerűen, talán tudatosan sejtji. És tudja azt is, hogy a függetlenségi párt számára mit jelentene az, ha úgy távolították el, mint aki a hatalomnak mindent megadott s mindent, amit a népek ígért, megtagadott. Kell, hogy tudja azt, hogy az a függetlenségi párt, amely az utolsó maradék-programot is beszüntetné Bécsnek, már ezután nem játszhatná a magyar nemzeti ellentállás képviselőinek szerepét. Az a párt, amely hatalomra jutván, egyszer sem tudott ellentállást Bécsnek és mindig megadta magát neki, a magyar nemzeti ellentállás teljes lehetetlenségét és ártalmatlanságát demonstrálná.

Gondoljon erre, az isten szerelméért, gróf Andrássy Gyula, emlékezzék rá vissza arra, amit Deák Ferencz mondott a függetlenségi párt szükségességéről és ne buzdítsa a függetlenségi pártot arra, hogy maradékhitelét, maradékértékét fent is, lent is elveszítse! Az a függetlenségi párt, amely egész nagy programjának minden elvét és követelményét végig beszüntetné Bécsnek: lent is, fent is megsemmisül. Odalent elkeveredve, kétségbeesve felülökik, fent pedig mosolyogva félrelökik. Lent az elkeveredés fogadja, fent pedig a megvetés éri. Nem a függetlenségi párt fejté fájditjuk, nem az ő sorsán aggódunk, hanem a nemzeti ellentállás gondolatának becsületét féltjük, amikor rettegve gondolunk rá, hogy mi lesz, ha a nemzeti ellentállás eszméjét évtizedeken át érvényesítő párt, a függetlenségi párt megtagadja azt, amit Deák Ferencz követelt tőle. Azt, amit Kossuth Lajos kívánt tőle, amugy is megtagadta már.

A függetlenségi párt is látja, érzi, sejtji, hogy fent a hatalom forrásánál valami készülődik. Valami, ami katasztrófát jelent számára. Meg kell tehát vizsgálnia a bekövetkező bukása körülményeit. S hogy a bukás szeme közé nézett, üresnek, értéktelennek látta magát. De észrevette, hogy még egy, egyetlen egy programpontra maradt. Az életösztön minden maradékerejével ebbe az utolsó pontba kapaszkodik. A bankönállóság követelésébe. Erre a pontra még hivatkozhatik, róla még szavallhat, szónokolhat, vele még agyálhat s vele az élethez való jogosultságát bizonyíthatja. A vérmesebbek még abban is bizakodnak, hogy ez a pont a pártnak amolyan Archimedes-pontja lehet, amelyről a párt rossz hírét ki mozgathatják a sarkaiból. Erről a pontról újabb földindulást támaszthatnak s a földrengésokozta zavarban a párt régi zászlóját kitűzhetik a párt romjaira. A romokról pedig meg van írva, hogy köztük új élet fakad.

Hadd adhassuk meg mi gróf Andrássy Gyula sajtóságos kérdésére a választ. Hogy miért köti magát a függetlenségi párt éppen a bankönállósághoz?... „Hát azért!”

JOGVÉDELEM AMERIKÁBAN

Magyar szerzők állásfoglalása.

Budapestről írják:

AMagyar Szinpadí Szerzők Egyesülete Berczik Árpád elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a szerzői jogok Amerikával való kölcsönös védelmét tárgyalták. A közgyűlés összehívására Molnár Ferencz beadványát indította az egyesület, akinek „Az ördög” című darabját tudvalevőleg Amerikában egyszerre két igazgató adta elő s akire ebből nagy anyagi kár háramlott. Az egyesület a beadvány folytán memorandummal kereste fel az igazságügyminisztert, aki ezt a memorandumot a szerzői bizottságnak adta ki véleményezés végett. Hirt adtuk annak idején arról, hogy e szakértőbizottság egyik tagja, Rákosi Jenő a viszonyossági szerződés becsüklésébe elten foglalt állást azzal az érveléssel, hogy a magyar szellemi termékek összességének közkinés és nemzeti érdek, hogy a magyar regényhez, szindarabhoz, zeneszerzeményhez a külföld minél könnyebben — vagyis a legkönnyebben: ingyen — jusson hozzá. Ugy

értesülünk, hogy Rákosi Jenő ma már nem ragaszkodik ehhez az álláspontjához és szakértői véleményével nem fogja megnehezíteni a kérdés kedvező megoldását. A Szinpadí Szerzők Egyesületének igazgatósága mindenesetre szükségét látta, hogy a szerzők egyeteme megnyilatkozzék ez ügyben és ezért tartotta meg rendkívüli közgyűlést, melynek egyetlen tárgya a magyar szerzők amerikai jogvédelmének kérdése volt.

A rendkívüli közgyűlésen számos szinpadí író és komponista jelent meg. Az elnök: Berczik Árpád rövid üdvözlő beszédben megnyitotta az ülést, mely után Márton Miksa, az egyesület ügyésze ismertette azokat az okokat, amelyek szükségessé teszik, hogy a szerzői jogok Amerikával való kölcsönös védelme keresztülvitessék. Az előadás alapján hosszabb vita fejlődött ki. Hercegy Ferencz, az egyesület alelnöke kijelentette, hogy nem tud elképzelni magyar embert, aki más álláspontot foglalná el e kérdésben, mint az akció megindító. Márkus József hangsúlyozta, hogy ez a legjobb alkalom arra, hogy Magyarország önállósága egy külföldi kérdésben kidomborítsék. Akadtak — ugymond — magyar szerzők, köztük Lehár, aki kénytelen volt letenni a magyar állampolgárságot és felvenni az osztrákot csak azért, mert az osztrák jog megvédi szellemi termékeit a külfölddel szemben. Faludi Miklós a szinpadí nevében mond köszönetet az egyesületnek ezért a mozgalmért, amelyet ő és azt hiszi, minden direktor teljes szívével támogat. Hubay Jenő zeneszerző kérte az egyesület, hogy akcióját ne csak a drámairodalom, hanem a zeneirodalom termékeire is terjessze ki. Több felszólalás után a közgyűlés egyhangulag a következő határozatot hozta: „A Magyar Szinpadí Szerzők Egyesülete átthava annak a sürgős szükségnek érzetétől, hogy a magyar dráma- és zeneirodalom termékeire vonatkozó szellemi tulajdonjog az amerikai Egyesült Államokkal szemben, amelyekkel eddig a szerzői tulajdonjogra vonatkozó szerződés meg nem kötött, törvényhozási uton sürgősen rendeztessek: kimondja, hogy a Magyar Szinpadí Szerzők Egyesülete igazgatóságának az amerikai Egyesült Államokkal a magyar dráma- és zeneirodalom termékeinek megvédelme érdekében kötendő viszonyossági szerződés létrejötte iránt indított akcióját mindenben helyesli, legmelegebben támogatja és felkéri, illetve felhatalmazza az igazgatóságot, hogy ezt az akciózt folytassa és egy a kormánytól, mint esetleg a törvényhozási utján is mind azokat a szükséges lépéseket megtegye, amelyeket a magyar dráma- és zeneirodalom és általában a magyar szellemi termékek nemzetközi szerződés utján való biztosítására szükségesnek tart.”

PÁLMAY ILKA KALANDJA.

Huska nem panaszkodik, hanem dícserszik.

Minap este a szabadka-budapesti gyorsvonaton kellemetlen kalandja támadt Pálmay Ilkának, a kitűnő művésznőnek. Pálmay Ilka a következőképpen beszélt a vasúti kalandját: — Szabadkán voltam vendégszerpelnél s az éjszakai gyorsvonattal akartam visszajönni Pestre, mert délelőtt már próbán kellett lennem a Király-Színházban. A vonathoz, amely kevés-sel tizenkét óra előtt indul, Farkas Ferencz szinpadí igazgató, a felesége s még egy fiatal ember kísértek ki. A pályaudvaron láttam egy huszárhadnagyot, aki később, amint a pályaudvar perronján sétáltunk, meglökött. Ráméztam, de még azt se mondta, hogy pardon. Az a fiatal ember, aki velem volt, meg jegyezte:

— Tudom, miért sétál folyton körülöttünk. Azt akarja, hogy bemutassam. Azért sem tesz meg. Amikor megérkezett a vonat, elbu esztam kíséremtől s felszállottam egy elsőosztályú kupéba. A komornám is velem volt, neki is elsőosztályú jegyet váltottam, mert nem szeretek egyedül utazni. Még nem is indult el a vonat, belépett a kupéba a huszárhadnagy. Ráméztett s azt mondta:

— Maga tetszik nekem! Ekkor azonban már a kupéban temett az a fiatal ember, aki a vasúthoz kísért s aki ismerőse volt a hadnagnak s megfogva a kezét, ki akarta vezetni a kupéból. Én is megfogtam s tuszkoltam kifelé. Azt hittem, hogy bolond. A fiatal ember mondta, hogy be van csipve.

A vonat elindult s én bereteszeltem a kupé ajtaját. Lefeküdtem, aludni akartam s egyszerre arra riadtam fel, hogy valaki öklével döngeti az ajtót. A hadnagy volt. A komornám rettenetesen meg volt ijedve s még én esitigtattam:

— Ne féljen, revolver van nálam. Tudja, mióta egyszer Olaszországban megtámadtak, azóta ha utazom, mindig revolvert viszek magammal.

A komornám azonban nagyon szepegett:

— De kihuzza a kardját...
— Ha kihuzza a kardját, hát lelovom.

A hadnagy nem hagyott fel a dörömböléssel. Ekkor odajött a kalauz, Rátics Endre és el akarta tuszkolni onnét a hadnagyot. De az nem hagyta magát.

— Én be akarok menni... Én Pálmay Ilkához akarok bemenni... — ezt kiabálta folyton.

Aztán hallottam, hogy dulakodnak. A hadnagy előhuzta a kardját, de a kalauz erősebb volt. A hadnagyot elvitte egy másik kupéba, aztán bejött hozzám s megmutatta a hadnagy összehajlított kardját. Meg is sebesült, a kard megvérezte a karját. A kalauz megállította a vonatot, de aztán azt hittük, nem lesz többé baj s újra elindultunk.

Az egyik állomáson látom, hogy a hadnagy megint be akar jönni. Kiszökött a kupéjából és újra felénk tartott. A vonat már ment, de a kalauz észrevette a hadnagyot és újból megállította a vonatot.

Akkor úgy hallottam — egy harmadik osztályú kupéba vezették be s nem is volt több bajom vele.

A komornám mondta később:

— De, méltóságos asszony, miért nem eresztette be a hadnagyot? Olyan csinos fiu volt... Ha az én kupém ajtaján kopogtat, én, isten bizony, beresztem...

A kalauz aztán bejött hozzám és megkérdezte, hogy akarok-e feljelentést tenni.

— Nem, — mondtam. — Minek? Én nem haragszom rá. Be volt csipve, nem tudta, hogy mit csinált.

Szabadkán volt ő is látogatásban s tudja, ott muszáj inni. Ott az a fő. Ott leitatják az idegeneket s aztán, ha becsipnek, kinevetik őket.

Mikor a pályaudvaron kiszálltam, újra előem jött egy hivatalnok és megkérdezte, hogy feljelentem-e a hadnagyot. Ennek is azt mondtam, hogy nem.

Réggel a Király-Színházba mentem, ahol most javában próbálok. Fall Leo új operettjében, „Az elvált asszony”, ban fogom a főszerepet játszani. Amikor hazajöttem, már vártak itt rám a hadnagy rokonai. Bocsánatot kértek s mentegették a hadnagyot, hogy nem tudta, mit csinált.

Később elhozták a hadnagyot is. Szé-

gyenkezve kért bocsánatot s azt kérdezte:

— Mondja meg, méltóságos asszonyom, mit is csináltam én tulajdonképpen?...
?

KINVALLATÁS.

Csendőrök brutális erőszakoskodása.

Botrányos és felháborító eset történt Temesváron. Egy vidéki csendőrös a városi autonómia flagráns megsértésével betört a város területére és nyomozása során brutálisan inzultált temesvári polgárokat. A mehalai kincstári faterlep feljelentést tett az ottani csendőrösnél ismeretlen tettesek ellen falópás miatt. A csendőrség kezébe vette a nyomozást, amelynek szála Temesvárra vezetett. Most az lett volna a teendő, hogy a csendőrség érintkezésbe lép a temesvári városi rendőrséggel és arra bizza a további nyomozást. Ez azonban nem történt meg.

A mehalai csendőrorjárat egyszerűen bement a városba, aztán sorra felkereste azokat a polgárokat, akiket a nyomozás során gyanusnak talált. Minden teketória nélkül letartóztatta őket, előbb azonban házkutatást tartott náluk, azonban eredménytelenül.

Tíz embert fogott el ilyen módon a bator mehalai csendőrös, aki azonban nem elégedett meg ennyivel. Az elfogottakat az állami faiskola pinceszéjébe vitték, ahol a rémregényeket megszőgyenítő erőszakoskodásokkal igyekeztek vallomást kicsikarni tőlük. Utóték és rugdosták a szerencsétlen embereket a faiskola dohos pinceszéjében, néhányan vezes zúzódással menekültek csak a buzó csendőregények talpai alól.

A hallatlan brutalitás természetesen óriási felháborodást keltett városzeretben. A szerencsétlen, meggyötört emberek — legnagyobb részén családapák — dr. Muth Gáspár ügyvéd utján feljelentést tettek a brutális csendőrök ellen a belügyi és honvédelmi miniszternél.

A mehalai csendőrség botrányos tulajdonsága szóba került a képviselőházban is. Steiner Ferencz országgyűlési képviselő, aki Temesváron lakik, megjelent a képviselőházban és méltó felháborodással tette szövé a csendőrségi brutalitást. Steiner beszélt az ügyben Andrássy és Jekelfalussy miniszterekkel és kérte őket, ne késlekedjenek a megtorlással. Andrássy kijelentette, hogy hibáztatja a csendőrség eljárását, mert annak semmi joga se volt a város területén nyomozást teljesíteni.

RIZSAK JÁNOS

passalci pénzküldő budapesti irodája
VII., KIRÁLY-UTCA 163 szám alatt van.
Irodavezető: RIZSAK MIHALY.

Bartók László

NEW YORKBAN, A MÁSODIK AV E., 184. SZÁMA ALATT

MAGYAR VENDÉGLŐT

nyitott, ahol a nap bármely órájában HAZAI módon elszámitott kiténő magyar ételek kaphatók.
AKI OTTHON AKARJA MAGÁT ÉREZNI ÉS ZAMATOS M A G Y A R ÉTELEKET AKAR ELVEZNI, KERESSE FEL BARTÓK magánvendéglőjét.

TÖKE: 100.000 dollár.

FELESLEG: 500.000 dollár.

Elnök Sand. B. Price. Aleln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair jr.

Scranton Savings Bank

120 és 122 WYOMING AVENUE, — — — SCRANTON, Pa.

Alapított 1867-ben. Alapított 1867-ben.

ESZAKKELETI PENNSYLVANIAI L E G R É G B I B B TAKAREKPÉNZTÁRA

Ez a bank elősegíti az embert a takarékoskodásban.

Kamatokat januárius 1-én és július elsajén kifizeti.

BETÉTEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTÓL NYOLCIG NYITVA VAN.

SZABÓ LAJOS

postamester

CHROME, N. J. ÉS VIDÉKE

EGYEDÜLI MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES UGYNÖKE.

Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szálltok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden réam bizott törvényes ügyeket a legszakszerűben elvégzek. Tanácsot és utbaigazítást ingyen adok. CZIM:

L O U I S S Z A B Ó, Chrome, N. J.

PRÁGER JÓZSEF

Főiroda: 280 BROADWAY, NEW YORK. Fiókiroda: 238 E., 14-IK UTCZA, 11-IK emelet,

ahol naponta esti hat órától kezdve találhatók.

ELVALLAL BARMILY PERES ÜGYET MÉLTANYOS ÁRAK MELLETT.

MAGYAR ÜGYVED,

JOGTANÁCSOS,

KÖZJEGYZŐ.

SEHONNAI KISSASSZONY.

Amerikai regény.

Írta: A. C. GUNTER.

Első könyv.

PETE, A GULYÁS.

I. FEJEZET.

[Harmadik folytatás.]

Ez döntött. Phil átforgatta a checket apja nevére s megírva pár sorban, hogy lord Heather küldi, megkérte apját, hogy küldje vissza a lordnak a megővőlevélét. Együtt visszautasítja Garvey ajánlatát s egyszer s mindenkorra elszalasztja a kedvező alkalmat.

Két hónappal később a Slap-Jack-bánya negyedrészre ötvenezer dollárt ér, de a tulajdonosi százezerért se adják.

Phil azonban nem eszded. Ha nem kaphatott jó bányát, szerencsét próbál rosszal; és szövetkezve egy Follis nevű szegény ördöggel, nagy igyekezettel kezdte a követ törni a „Tillie”-bányában, melyet Follis kereszttel el így, a kis leánya nevével, aki akkor nyolczkilenc éves lehetett.

Follis felesége főzött mindnyájuknak s az egész család abból a pénzből élt, amit még Phil hozott Bostonból s mikor ez már fogytán volt, Phil anyja küldött Londonból ötszáz dollárt. Heteleg és hónapokig dolgozott a két férfi lankadatlanul, de még csak szinét se látták a nemes ércnek, melyet kerestek.

Végre egy szép napon elfogyott Philnek az utolsó garasa is; és Abe Follis, aki épp oly becsületes volt, mint aminő szerencsétlen, nyíltan megmondta Philnek, hogy kettőjüknek együtt nincs annyi hitelük, hogy csak egy cipőt is kapnak érte, — amire azután értekezten elváltak s otthagyták a „Tillie”-bányát, amelynek azóta se akadt gazdája.

E kétségbejött állapotban Phil, aki büszkébb volt, semhogy ismét anyjához fordult volna segítségért, Garvey barátját kérte meg, hogy adjon neki munkát. A sheriff aztán meg is fogadta gulyásnak s elküldte a fűt Rio Grande-völgyében fekvő tanyájára, ahol az elegáns bostoni fiú csakhamar átvettelt pusztai gulyássá: mexikói „cowboy” lett, arcát rézvörösré égette a nap heve, nagy bizonyos szakállal nőtt s feleszendő alatt egy megtanult bánni a lassóval meg a puskával, hogy hire kelt ügyességének.

Igy télt el a két esztendő, amióta Pete hátat fordított Keletnek, de a sorsa csak nem fordult jobbra, közben Garvey eladta a farmját egy angol települőnek, aki szintén szerencsét próbálni jött, a távol nyugatra és Pete most ehhez szegődött be gulyásnak.

Ez a gentleman igen előkelő angol családból sarjadt. Thomas Willoughby kapitány volt egy skót lovasezredben, de beleszeretett egy szegény leányba, akit nőül is vett; de mivel nem volt elég gazdag s tisztí fizetése felét se fedezte háztartási költségeinek, feláldozta rangját szerelmének s otthon hagyván nejét és kis leányát, Amerikába jött gazdálkodni, illetőleg barmokat tenyészteni.

Az angol csakhamar megszerette a becsületes és őszinte Philt, bár nem is sejtette, hogy a Pete durva külseje alatt művelt, jó családból való, tanult ifjú rejtőzik. Összesen öten voltak: Willoughby és Pete, meg két mexikói csordapásztor és Pablo, a mesztic, aki egyszersmind főzött is.

Ki tudja, meddig élt volna Pete az angol mellett, mint közönséges cowboy, akivel beszélgetni sem érdemes, ha egy napon a kapitány, eltikkadva a nagy munkától, véletlenül azt nem mondja, hogy nagyon jól esnek neki egy kis tejeskává... Mert esodálatos, hogy Uj-Mexikó tanyáin, ahol százával, ezrével vannak az ökrök, bivalyok és a tehének, a tej oly ritka és drága, hogy szinte arannyal mérik minden esepjét!

A tehének ugyanis nem engedik megzabolni borjaikat s mivel a gulyásoknak dolguk van, senki sem ér rá, hogy megfékezze, lefogja és megfejje őket.

Pete azonban, meghallván gazdája kívánságát, szó nélkül kifordult a szobából, megnyergelte a lovát, kinyargalt a csordához és félóra múlva megjött egy szilke tejjel; lassójával megfogott megkötözött egy hosszuszaru texasi tehenet és megfejte, bárhogy védekezett is az állat.

— Ejha! — kiáltott fel az angol, iga-

zán hálásan, — ezt már csakugyan nagyon köszönöm, Pete!... Hányan fogták le azt a bestiát?

— Csak magam, kapitány.

— Csak maga?... Na, ez igazán derék munka volt!... Én skat játszottam a polót s mondhatom, kevesen értettek hozzá úgy, mint én; de a polo semmi ahhoz, amit ön végzett.

— Az igaz, — jegyezte meg Pete; — de a football még sokkal farsztorbb.

— A football? — nevetett az angol. — Hát ön tudja, mi a football?

— Most két esztendeje én döntöttem el a yalei csapat diadalát Bostonban, — felelte Pete nyugodtan.

— Egyetemi hallgató volt és... cowboy lett? — álmélkodott az angol meg-hökkenve. — Lemondott a kényelmes életéről, az ambízióról, hogy... Ah, bizonyára hatalmas okai voltak rá!!

— De egy se olyan, amely miatt szégyelmem kellene magamat, — felelte Pete.

— Elégge ismerem önt arra, hogy ezzel tisztában legyek, — mondta az angol őszinte melegséggel és kezet nyugtató.

Pete megrázta a gazdája kezét és hal-kan felelt:

— Ne kérdezze az okaimat, uram. Valamikor talán... de most még nem mondhatom meg.

E naptól kezdve Willoughby mindig megkülönböztetett tisztelettel bánt gulyásával és mr. Pete-nek szólította, bár a fiú vagy tizenöt évvel fiatalabb volt nála. Később, mivel az elszigetelt magányosság egyre jobban egymás farsaságára utalta a hasonló műveltségű két férfit, lassan-lassan bizalmas barátság fejlődött köztük, melyet apróbb szives-ségek — egymás kölcsönös megmentése apróbb-nagyobb veszedelmekből — még jobban megszilárdították.

Igy télt el újra egy felesztendő, midőn egy éjszaka Willoughby, aki folyton Angliában hagyott kis családjára gondolt, a hazájáról és magáról kezdett beszélgetni. Elmondta, hogy van egy mostoha testvére: Arthur, aki apjának a második feleségétől született; a fiú anyja olasz primadonna volt, aki vagy huszonöt évvel ezelőtt egy csapásra meghódította a londoni arisztokráciát...

— Isten engem! — sóhajtott fel a kapitány elgondolkozva, — jobb szeretném, ha Arthur nem az öcsém, hanem a bátyám lenne; bizonyos, hogy sok aggodalomtól megszabadulnék!...

De, látván, hogy Pete kíváncsian néz rá, hirtelen mátra terelte a szót s elővén neje és kis leánya arczképét, megmutatta őket Petének:

— Nem igen szoktam dicselkedni velük, — mondta gyöngéden — de ön úgy is előbb-utóbb megismeri őket...

Pete sokáig nézte a két képet, a kapitány neje gyönyörű szép asszony volt, az arca csupa jószág, nagy szemű tele gyöngédséggel és őszinteséggel... A kis leány, aki vagy nyolcz éves lehetett, szakasztott mása volt az anyjának, csak az arczában mintha több határozottság, elszántság lett volna.

— Ha valami váratlan baj érne engem, — folytatta most a kapitány, — küldje vissza nekik ezt a kis csomagot Angliába.

És néhány írást, meg egy levelet mutatott, melyek gondosan át voltak kötve két szalaggal... Pár perecz múlva elgondolkozva folytatta:

— Oly egyedül voltam tőlük távol, hogy egy hónappal ezelőtt írtam Agnesnek, hogy látogasson meg és hozza el a kis leányomat is; de azóta oly híreket kaptam, hogy talán magamnak kell át-rándulnom Angliába. Táviratotzon hát nekik, hogy maradjanak otthon.

— Ennek igazán örülök, kapitány, — felelte Pete oly komolyan, hogy Willoughby meg-hökkenve kérdezte:

— És ugyan miért?

— Azért, — mondta Pete aggodalmasan, — mert az Apache-indusok ilyenkor kezdenek garzdálkodni.

— Ugyan!... Hisz mióta itt vagyok, a híreket se hallottuk!

— Igaz, de mind máig tél volt. Az indiánok meghuzódtak azon a területen, amit a kormány kijelölt nekik; az állam költségén éltek és állami takarmánnyal hizlalták a lovaikat. De most tavasz van, s félek, hogy nemsokára hirt hallunk ezekről a vörös ördögökről. Én majd benézek Lordsburgh-ba s ha a legcsekélyebb veszedelmet sejttem is, azonnal menekülnünk kell innen Cliftonba... azonnal! Se remélni, se bizakodni nem szabad a mások segítségében, mert akkor már késő lesz! Jusson eszébe, hogy a zulu-kafferek egy éjszaka ölték le az egész huszonegyedik lovasezredet Dél-Afrikában.

— Amint a sioux-indiánok is lemészárolták a hetediket Amerikában, — felelte a kapitány, akit bántott, hogy az angoloknak ezt a vereségét kell hallani.

— Annál több okunk van rá, hogy féljünk az Apache-indusoktól, — mondta Pete végezetül, amire mind a ketten aludni mentek.

Másnap reggel, miután a tegnapi esti figyelemzetést még egyszer ismételte, Pete befogott a szekérbe és elindult Lordsburghba, hogy élelmiszereket és más egyebet vásároljon, amire szüksége volt a tanyán. Mivel a kis Lordsburgh város nyolczvan mértföldnyire fekszik délkeletnek, Pete csak negyednapra jöhetett vissza, mivel nappal, a roppant hőség miatt, nem igen utazhatott.

III. FEJEZET.

A kis angol leány.

— Az Apache-indusok!... Az Apachák jönnek!... Nana összeszedte a bandát!... Meneküljön, akinek kedves az élete!... Jönnek az Apachák!...

Ez a kiáltás, mely hirdetője volt a halálnak, kinzásnak, mérszárlásnak és durva kegyetlenségnek, kétszer zug végig a forró pusztán, negyednapra az után, hogy Pete Lordsburghba ment. És Tom Willoughby, aki kényelmesen heverezve pipált a szobájában, hirtelen felugrott s kidugván fejét az ajtón, szorongva is, meg kételkedve is rákiált a lovasra:

— Igaz ez, Bill Jones?

— Olyan igaz, mint ahogy élek, s mint ahogy ön meghal, ha itt marad!

— Átkozott zsványok! És hol vannak most?

— Amott ni, a hátunk mögött!... És Jones, visszarúgva felvér lovát, mely szintén érzi a veszedelmet, és lóhalálában szeretne nyargalni, visszamatat a fekete füstoszlopba, melynek tetejét épp most festi pirosra a kelő nap.

— Félóra alatt a nyakunkon lesznek! — kiáltott fel Willoughby.

— Még talán előbb is, uram.

— Szólni kell a két csordásnak!

— Már mind a kettő halott!... Amott ölték meg őket a folyam partján s ez volt az én szerencsém!... Amig velük vesztődtek, én lóra kaphattam és megszökhettem.

— Nem lehetne szembeszállni velük, innen a házból?

— Télen lehetne, de most nem. Felgyujtanák a házat, a fedele nádból rakott... De nekem sietnem kell, mert Comming még mit se tud s készületlenül érik, ha nem figyelmeztetem.

— Jól van, Bill, menjen hát! — mondta Willoughby. — Van itt elég jó ló az istállóban s ha rákerül a sor, Pablo meg én majd csak elnyargalunk az indusok elől.

— Ne nagyon bizakodjék, Willoughby! — kiáltott vissza Bill Jones, megfordulva a nyergében. — Ön még nem ismeri az Apachákat!... Meneküljön, mintha a pokolbeli ördögök kergetnék!

Utolsó szavait már elnyelte lovának a patkózaja s alakja is csakhamar el-

tűnt a nagy porfellegben, mit száguldó paripája vert fel az uton.

Egyedül maradván, Willoughby aggodalmasan vizsgálja a vidéket, de semmi különösöt nem lát, azon a vékony, fekete füstoszlopban kívül, mely nyugot felől kanyarog fel a derült levegőbe. Az a völgy, ahol Willoughby tanyája van, éppen Uj-Mexikó és Arizona határán fekszik, nem messze attól a területtől, melyet az Egyesült Államok kormánya az indusok számára tartott fenn s ahol télen át, mikor a vadak megfogytak, államköltségen eteti, hizlalja őket lovaikkal együtt... hogy tavaszra kelve, megújított erővel és szilajsággal törhessenek rá a békés települökre!

Az indusok számára rezervált terület egész télen át szorgalmasan látogatják a bakkáros-kereskedők, akik puskát és töltéseket, pálinkát és késeket adnak cserébe az indusoknak azokért az állatbőrökért, melyeket e szines ördögök nyáron át elejtenek. Nem esoda lát, hogy tavasszal, midőn ismét szabad az ut mindenfelé, az ismétlő-fegyverekkel, töltésekkel, késekkel ellátott indus-hordákban felbred legerősebb ösztönük, a vérszomj, mely gyilkolni, kegyetlenkedni hajlja őket.

Igy történt most is. Nana, a rettegett főnök, összeszedte negatív-bandáját, amely még vagy ötven új sáttánnal szaporodott s végignyargalt a tartományon, vért és füstölög romokat hagyva maga mögött mindenütt, amerre járt. Az Egyesült Államok kormányának néhány csapata ugyan üldözöbe vette, de mindig pár mértfölddel mögötte maradt és sehogy se tudta utólrni, mert az Apachák minden lehető alkalommal változtatják a lovaikat s mihelyt valami tanját felégettek, első dolguk, hogy kivágotják a legjobb lovakat s azokon vágtatnak tovább.

Minde dolgokat Willoughby is nagyon jól tudja, mert eleget hallott rólok ama nyolcz hónap alatt, a mióta ide telepedett.

De a mai napig tulzott rém-meséknek tartotta mindazt, amit Pete és a szomszédok az indusok kegyetlenségéről beszéltek. A környék egész télen esendes volt; Nana és a bandája, mintha csak a föld nyelte volna el őket, sehoh se mutatkoztak, s úgy látszott, hogy az indusokról szájról-szájra járó történetek csak a rég elmúlt idők dajkameséi voltak.

Most azonban hirtelen eszébe jutott, hogy nem régebben, vagy husz mértföldnyire farmjától, látott egy sarkövet, melyen ez a felirat volt:

„PATRICK COONEY.

Megölték az Apache-indusok,

a kormány kedvencei.”

S eszébe jutván ez, arra is emlékezett, hogy a szerencsétlen Cooneyt éppen most egy éve ölték meg... s ez a gondolat gyors cselekvésre ösztönzi. Hamar kihuzza asztala fiókját, összeszedi az írásait, leveleit, beleteszi őket a kabátja belső zsebébe s melljük tévéen a felesége és kis leánya arczképét is, megkönnyebbülten sóhajtott fel:

— Hála Istennek, hogy biztos helyen vannak!

[Folytatása következik.]

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankozásokat nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

KNAUTH, NACHOD és KOHNE, 15 William street, New York.
KISS EMIL, 104 Second Ave., New York.
Tíz év óta fennáll.

NEMETH JÁNOS, 457 Washington street, New York.

ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapítottát 1879-ben.
Pénzküldések és hajójegyzárustás.
Fiókirodák: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 17 Federal street, Youngstown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 142—1 Avenue, a 74-ik utca közelében.
Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Kő-jegyzői okiratokat kiállít és hitelesített.

FALCK A. ÉS TÁRSA, 115 West 125, New York.
Az összes hajóvonalak hivatalos ügynöke, pénz legbiztosabban és leggyorsabban továbbít. Ingyenes jogtanácsot ad. Harmincez év óta fennáll.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra.
Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részbe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakon az ő házába sehol olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville.
Alaptőke \$500,000.00, tartalékalap és szét aem osztott nyeresemény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. Duquesne Magyar Amerikai Takarékos és Hiteltársulat, Duquesne.
Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Poor sylvania állam legerősebb bankházainak egyike s az egyedül magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fizet két százalékos csekkszámára, 4 százalékos betét-számlára. Pénzküldés, hajójegyeladás és közjegyzői iroda.

KLEIN JAKAB, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.
Megbízható pénzküldés és hajójegyelárustás. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hasas ügyeknek ellintésztését.

KAIL G. ARPAD, Uniontown, Pa.
Amerikai és hazai ügyek ellintésztése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg.
Összes tőke \$450,000.00. Bankbetéteket elfogad. Pénzküldés és hajójegyelroda.

SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120—122 Wyoming Ave.
Tőke 100,000 dollár. Főlöleg 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvániának a legribb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.

PAPP MIKLÓS, 3229 Lorain Ave., Cleveland, O.
Államilag engedélyezett hajójegy, pénzküldés és közjegyzői iroda.
PERCEL LAJOS, 532—534 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ÁLLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha.
Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

RIZSAK JÁNOS, 128 Second street, Passaic.
Pénzküldés és hajójegyek. Bármilyen okiratokat elkészít.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha.
Pénzküldés, hajójegyelroda és közjegyzői hivatal.

WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton.
Pénzküldés és hajójegyelrode. Házak, telkek vétele és eladása.

HUNFALVY HUGÓ

Hites ügyvéd és jogtanácsos,
— közjegyzői hivatal. —
Iroda a fűpostával szemben.
231 BROADWAY New York City.

Dr. Wm. Julian

FOGVOROS

186 S. BROAD STREET, TRENTON, N. J.

Található délelőtt 9 órástól este 8 óráig. Forduljon bizalommal dr. Julianhoz. Gondos fogműtétekről jótállat vállal. Interstate Phone: 1024.

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Floto.
THE YOUGH NATIONAL BANK
of CONNELLSVILLE, Pa.

Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A Connellsville-i és környékbeli magyarság figyelmébe ajánljuk.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

ALPHA, N. J. WHARTON, N. J.

FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

PÉNZUTALVÁNYOK, HITELELVÉLEK A VILÁG MINDEN BORSZÉBE ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK

15 WILLIAM STREET — — NEW YORK.

PÁRIZS GYOMRA.

A francia kertészek gazdálkodása.

Nézük, hogyan érik el a francia kertészek mesébe illő sikereiket. Kezdjük az éghajlattal. Ez meglehetősen kedvező Franciaországban, de nem annyira, mint Európa sok más helyén.

A titok egyszerűen a következő: A francia kertészek éghajlatot is gyártottak, illetve azt nekik megfelelővé tették. Egy megfigyelő megjegyzése szerint: „Ezek Monte Carlo éghajlatát Párizs környékére szállították.”

Valami hőhőrtája a modern tudományok? Korántsem. Csak roppant költség, idő és munka eredménye. A kerteket, ha lehetséges, lejtőjével dél felé helyezik el, s kelet és észak ellen falakkal védik. Falakkal védik a kerteket az északi szelek ellen, s e falak egyszerűen a világosság visszaverésére szolgálnak.

Egy további, újabb eljárás mód az, hogy forró vízzel telt csöveket helyeznek keresztül-kasul a talajba, ami azt állandóan melegen tartja.

A talaj melegítésére azonban nagyon használják azt az anyagot is, amely már régen minden gazdálkodó előtt ismeretes: az istállótrágyát. Nagy előnye a párizsi kertészeknek, hogy ezt a fontos kelléket Párizsban könnyen lehet nagy mennyiségben olcsón beszerezni. S ezt roppant mennyiségben használják, nemcsak azért, hogy a földet termékenyebbé tegyék, — erre a használt mennyiségnek negyedrése is elég volna, hanem azért leginkább, hogy a talajt folytonosan egyenlő melegen tartásuk. Mert a korai téli saláta jól fizetik; s korai termékekhez nemcsak a levegőnek, hanem a talajnak is folytonosan melegnek kell lenni. Ezt roppant mennyiségű trágya alkalmazásával érik el, mely a szükséges hőmérsékletet állítja elő.

Tegyük fel, hogy a kertész valami eddig használatlan földet akar művelés alá helyezni. Hogyan kezd meg munkáját? Először az egész talajt beteríti trágyával, frissel és réggel keverten, roppant mennyiségben, csaknem egy lábnyi vastagságban. Ennek a tetejét hat hüvelyk vastagságban kitűnő minőségű földdel teríti be, mely szintén trágyával van keverve. Így a föld egy 15—18 hüvelyk vastag mesterseges talajréteggel van bevonva, mely állandóan hevített állapotban van.

Ez a talaj idők folyamán tulságos gazdaggá és zsírossá válik. A kertész majdnem minden évben leszedi a felső földréteget és újjal helyettesíti, s a régi anyagot vagy felhasználja új ágyak készítésére, vagy pedig magas áron eladja.

Ilyen eljárás mellett igazán nem lényeges, hogy maga a tulajdonképpeni föld milyen minőségű. A természetes földet csak utnak használják; tíz hüvelyk szélességű gyalogutak mellett a veteményes-ágyak 15—18 hüvelyk magasságban emelkednek.

Ilyen kert a párizsi kertész még az aszfaltjárdá tetejébe is tudna csinálni. A kert épp úgy meghozná a maga termését ott is. Ennek esatánó bizonyítéka az, hogy a kertész, midőn a földet kibéri, a szerződésben kiköti, hogy az általa a talajba tett trágyát és földet magával viheti, ha elkötözik. És ezt magával is viszi, épp úgy, amint egyéb gazdasági eszközöket.

Egy másik fontos kelléke ezeknek a gazdaságoknak a víz, melyet szintén igen bőven használnak. Vízcsövekkel hálózják mindenütt körül az ágyakat.

Egyetlen talpalattányi helyet sem vesztenek el ilyen. A hely drágasága és a melegség fentartása miatt a főcél: központosság.

De a növényeknek ebben a zsúfolt városban a legteljesebb rend uralkodik. A növények a legnagyobb rendben sorakoznak egymás mellett.

Nincs hely itt talicska számára. Még a trágyát is a kertész a hátra kapcsolt ládában hordja. Mindent vinni kell,

mert a talicska számára hagyott hely tulságos drágába kerülne.

A munka ezekben a gazdaságokban úgy megy, mint bármely gyárban. Mert a kertész, mint a gyártólajonos, ha egyszer belement a kert üzembelvezésével járó roppant költségekbe, igyekszik annak termelőképességét a végtelenségig fokozni, s dolgoztatja hónapról-hónapra éjjel-nappal. Egyik terméke a másikat követi. Nem ritka eset, hogy három különböző fajtájú veteményt oly szorosan állttenek egymás mellé, hogy egyik a másikat megölné, ha egy időben érnék el kifejlődésüket. De a növény gyorsasága oly szépen van kiszámítva, hogy a legkorábbinak alig van ideje teljesen kifejlődni, s ha ez megtörténik, rögtön leszedik, hogy helyet adjon a következőnek. És a másodikok rögtön követi a harmadiknak a megkövetelése.

Ezekben a kertekben az idő a szó legszorosabb értelmében pénz. A termékeknek pár héttel, vagy akár pár nappal előbb való megérlelése révén meg lehet kétszerezni, sőt háromszorozni az árakat. És a végtelen körforgás e rendszer alatt hét termést is szednek egy időnyben, ahol a közönséges módszer mellett csak egyet lehetne szedni és minden termék a lehetőség határáig kényszerítve van arra, hogy lehetőleg gyorsabban megelőzze idényét.

Liget Imre.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

PÖT. MESSERSCHMIDT GÉZA, Passaic. A Tóth Terézia nevében beküldött előzetesét vetük. Köszönet s üdvözlét.

FABÓK VINCEZÉ, New Brunswick. Ne vegye rossz néven, ha a beküldött, bennünket dicsőítő levél közlésétől eltekintünk. Mi az elismerésnek nagyon örülünk, szíves soraiért szívből mondunk köszönetet, de — becössön meg, — az ily levelek közlését izfletelenségnek tartjuk.

F. J., Perth Amboy. Csak ismételteljük, a mit most két hete megírtunk önnek. Mi még a velünk ellenségeskedésben levő pap iránt is vagyunk annyira méltányosok, hogy nem adunk helyt oly közleményeknek, amelyek szerintünk nem egészen igazságosak. Ha a másik dolog tartalmának igazoltára megesszük közlegyőző előtt, a közérdekre való tekintettel teljesen díjmentesen leközöljük a cikkeit.

PROCSKO MIHÁLY, Hosmer, Canada. Pannaszát vettük s irtunk is mindjárt az ottani postahivatálnak. Innen rendszeren elindul a lap, a hiba ott esik meg.

F. GY., New York. Ezíránt igazán nem bírnok felvilágosítást adni. Forduljon Zerkowitz Emil keresk. tanácsos urhoz, 43 Exchange Place.

ASSZONYOK, LEÁNYOK!

Száz asszony és leány kerestetik női ruhák készítésére. Jó fizetés. Jelentkezhetni J. Brecher, 37 West 19-ik utca, New York. Beszélnek magyarul. Magyar munkavezető.

Jön a tavasz.

Legkötünbb gazdasági, konyhakerti és virágmagvak, ugyiszent mindenféle gyümölcs, diszfa, diszokrok, magasztörzsű és bokor-rózsák Kállay és Varga kertészeknél kaphatók. Irjon árjegyzékért alábbi címre:

B. K. KÁLLAY & A. VARGA CO. Box 217 Painesville, Ohio.

The Friedman Print

245 BOWERY — NEW YORK. Elvállalja alapszabályok s mindennemű nyomtatványok elkészítését. — Kikötésen felszerelt magyar nyomda. — Elv: Csinos kiállítás olcsó árak mellett.

FEKETE DISZMAGYAR

gyönyörű kiállításban, kifogástalan állapotban olcsó áron eladó. Megtekinthető naponta délelőtti 11 és 1 óra közt ezen a címen: 240 East 21 utca, I. emelet, ajtószám 6.

ELADÓ

a zempléni megyei Nagy-Tárkány községben Hornyák Péter és Hornyák Veronika tulajdonát képező ingatlan birtok. Bővebb felvilágosítást ad szóban vagy írásban HORNÁK PÉTER, 40 Highland Avenue, DANBURY, Conn. (20, 21, 22, 23.)

Minden kis hirdetés TIZ szög — 25 cent. — Minden további szó 2 cent. Kishirdetések előre fizetendők.

KIS HIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSEKET elfogad a „Bevándorló” minden ügyönke és a kiadéhvatal: 327 East 13 street, New York.

EGYHÁZI ÉRTESÍTÉS. A new yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán levő ref. egyház felkése. HARSANYI LASZLÓ. Istenítésletet minden vasárnap d. e. 11 órakor. Leikészek: 210—21-ik Avenue.

MAGYAR EV. REFORMATUS P. EGYHÁZ New Brunswick, N. J. Templom: Easton Avenue és Hamilton Street sarkán. Istenítésletek sorrendje: Vasárnap délelőtti 10 órakor és este 7 1/2 órakor. Leikészek: Tiszt. HAMBORSZKY N. B. PAL, magyar ev. ref. p. leikész. 209 Nelson Street. Telephone: 450 M. 2.

UNIONTOWN, PA. ÉS KÖRNYÉKI MAGYAR EVANGÉLIKUS REFORMATUS EGYHÁZ: Leiképsztor: SZÉKELY SÁNDOR. P. O. Box 391. Telephone: 1043. Főgondnok: Dienes János, New Salem. Algondnok: Szücs Ferencz, Buffington. Pénztárnok: Pankotay J., Buffington.

BIZTOS JÖVEDELEM.

Aki szép keresetre, biztos jövedelemre akar szert tenni, forduljon azonnal a Saddle River Land Co. nevű társulathoz. Telekeldásra kitűnő járulékl mellett gyorsan eladható telkekre ügyöknököt keres. Minden jelentkező hivatkozzék a „Bevándorló”-ra. JELENTKEZÉS SZEMÉLYESEN NAPONTA 10 és 12 óra között. Cím: 115 BROADWAY, 1325 számú irodában New Yorkban. Magyar manager: MARRAY ALADÁR.

Esti hat óra után jelentkezni lehet 327 East 13-ik utcában.

Dr. Grünberg Géza

63 SECOND AVE., NEW YORK, a 4-ik utca közelében. Magyar orvos. Gyógyít mindentel győzhető betegséget a legrövidebb idő alatt. Külön gondot fordít titkos férfi és női betegségekre szigorú titoktartás mellett. Személyesen vagy levéllel kezeltek. Forduljanak hozzá bizalommal. Nyitva mindennap reggeli 8-tól esti 9-ig. Vasárnap reggeli 8 órától esti 6 óráig. Vidékiek a kezelésért 1 dollárt melkelteljenek.

Szabadalmak.

H. C. EVERT & CO. SZABADALMAK. GYÖZ MELYIK MELYIK GYÖZ? MELYIK Az a feltaláló, aki siettetli találmányának ügyét, vagy az, aki csak MELYIK ül, várja, hogy valaki segítségére siessen? Csak egy felelet van. MELYIK Bárkinek valami jó találmányát vonatkozó eszméje van, az ne várjon sem pénzre, sem egyébre. MELYIK Nyitson ha hozzájárul egy egyszerű vázlatot, vagy mintát s megkapja az értékes szakértői véleményt teljesen díjmentesen. MELYIK Ha a dolog úgy fordul, hogy van valami, ami még elég akkor fordulni az anyagokkal. MELYIK Ne nézzen hátra, lépjen előre. MELYIK Nem határoz, hogy mi az ön találmánya. A próbálgatásnak értéke van, a mi rajta leszünk, hogy ön a legteljesebb sikert arassa. MELYIK MOST VAN IDEJE. MELYIK Az elhunyt híres ügyvédeknek az alábbi szabadalmakat eszközölték MELYIK ki. MELYIK McCormick & Krier, biztonsági koporsók, \$15,000. MELYIK David D. Archart, sínváltók, \$15,000. MELYIK McFarland & Tone, ösenyomható dobozok, \$100,000. MELYIK Bryant & Bryant, függönyfelgördítő készülék, \$28,000. MELYIK M. Decca, összehajtható dobozok, \$14,000. MELYIK Battany, Hlavacs & Kota, mezőgazdasági eszközök, \$30,000. MELYIK John S. Nicholson, csavaró, \$10,000. MELYIK Gailbreth & Black, grékényasztalok, \$50,000. MELYIK Reynolds & McDonough, mulattató készülék, \$50,000. MELYIK John N. Tomblinson, távoljáró megvilágító készülék, \$30,000. MELYIK A. T. Rowland, zenélőkészülék, \$12,000. MELYIK Gondolkozson az alábbi találmányokról: MELYIK Gyorsan működő autómobilfék. MELYIK Csővek összekapcsolására való készülék. MELYIK Olesó autómobilkerékmozgós. MELYIK Szállítódohoz, összehajtható. MELYIK Tűzmentes lemez mozgófőnyel. MELYIK Új játékok és játékszerek. MELYIK 5 és 10 centes szidonságok. MELYIK No kódelekedés. MELYIK A négyes minidre rendelkezőre áll a jó találmányok. MELYIK NE KÉSLEKEDJEN! MELYIK A legjobb sikerra vezet útton jár, ha iz a mi híres könyvünkért. MELYIK melynek címe: Feltalálók vezetője. MELYIK Postafordulattal ingyen küldünk meg. No késlekedjen, hanem álljon le és írjon érte azonnal. MELYIK HÍVATALOS ÓRAK: Reggel 9 órától este 9 óráig. MELYIK H. C. EVERT & CO. Thaw Building, 108 Smithfield St., Pittsburg, Pa.

KERESEM Breznay György barkai, gömörmegeyi származása bályámat, ki 26 évvel ezelőtt vándorolt Amerikába. Kérem a róla tudó honfitársakat, hogy bályám hollétérol engem értesiteni sziveskedjenek. JOS. BREZNAY, Box 67, CHAMBERSVILLE, Pa.

\$25,000.00 ÁLLAMI BIZTOSÍTÉK Joseph Major Myers pénzügyi tanácsadó Főiroda: PHILLIPSBURG, N. J. Filóküzet: ALPHA, N. J. Az összes hájóvonalak törvényes képviselője. Pénzügyi tanácsadó, a legteljesebbben és legolcsóbban szolgál. Zöldkőzetes hazai és külföldi ügyeket, valamint korméti hitességeket elvégző. Együttműködés Philadelphia és környékén. Szállításra minden ügyben ingyenes felvilágosítást kapnak.

FORDÍTÁS. Ugy törvényes iratok, mint bizonyítványok és magánlevelek magyarul angolra, vagy németül angolra, avagy mindkét nyelvből magyarra való fordításra végett forduljon levéllel. TÜRK JÓZSEF 408 Caxton Building, Cleveland, O.

A NAP A magyar újságírás szociálisja, Magyarország legfrissebb és legteljesebb naplaja. Főlelős szerkesztője: Braun Sándor. Politikai tanácsadó: Brány Sándor, Longwood Kórház és dr. Kalmár Antal. A NAP a 48-as esemény legkisebb katonája s a 67-es politika legkisebb katonája. A NAP nemcsak a legkötünbb lap, de a LEGOLCSÓBB IS. Előfizetés Amerikába területre egész évre \$5.— Félévre \$3.— Negyedévre \$1.50. Mutatványszámlák kérésére küld: A NAP kiadóhivatala: Budapest, VIII. ker., Rókk Sellaár-u. 9. sz.

Ha nem beszél angolul és ha akarja tudni, akkor küldje be a nevét és pontos címét. Mandel Emőnek 6 majd felvilágosítást fog küldeni, hogyan lehet megtanulni három hónap alatt. — Tandj 2 dollár havonta. 61 AVENUE A, — NEW YORK, N. Y.

MAGYAROK! HONFITÁRSOK! Ha azt akarjátok, hogy pénztek TIZ nap alatt az ó-házba érjen, vagy ha a legjobb hajókra a legolcsóbb árakon akartok hajójeget vásárolni, forduljatok Németh János v. császári és királyi konzul ügyvivőhöz. 6 a legrövidebb magyar bank Amerikában, pontos, lelkismeretes, tehát a legmegbízhatóbb. Cím: JOHN NÉMETH, ELADÓ egy kitűnő forgalmu vendéglő New Brunswickon. Tudakozódhatni ezen a címen: 5 Easton Ave., NEW BRUNSWICK, N. J.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG ALAKULT 1906. FEBRUAR 27-ÉN, CLEVELAND, OHIO. A Szövetség célja: Az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztályok alakultak Amerika minden magyarlakta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz: 515 SUPERIOR BUILDING, CLEVELAND, O.

Old Vienna Restaurant Co. 115 LENOX AVENUE, NEW YORK. URBACH S. elnök, RUDNER S. manager. Előrangú magyar konyha. — Kitűnő italok. — Csigányzene.

AKI ANGOLUL TUD, BOLDOG JÖVŐT ALAPÍTHAT MAGANAK AMERIKÁBAN. KI NE RENDELNÉ MEG TEHAT AZ Angol-Magyar Tanító és Iskolája című szabadalmazott és pótolhatatlan tankönyvet? Most, midőn a tömeges megrendelés folytán a könyv máris a második kiadásban jelent meg, a szerző minden honfitárs számára lehetővé akarja tenni az angol nyelv elsajátítását s lezártította a könyvnek árát. EGY DOLLÁRRA. A számos megrendelő hírlapilag nyilvánította a háláját, ami a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy ebből a könyvből és CSAKIS ebből a könyvből tanulhatja meg minden magyar ember TANÍTÓ ÉS ISKOLA NÉLKÜL 50 leckén át az amerikai helyes kiejtési angol nyelvet minden sajtóságs szabályával együtt BESZÉDBEN, ÍRÁSBAN és OLVASÁSBAN. A könyv megismerteti továbbá a tanuló a honosítási törvényekkel, a pénznemekkel, a mértékekkel, a postaforgalommal, a levelezéssel és címzéssel, az államok számaival, területével, lakosaiakkal, fővárosaikkal, az eddig elcsúszott, a függetlenség nyilatkozattal, angol hirdetésekkel, a világügyekben létező tárgyak szótárával, a társalgási beszédformákkal, bölcs közmondásokkal, a gázmérő óra kiállításával és sok más hasznos tudnivalóval. Ugy kezdőnek, valamint azoknak, akik tökéletesebbek akarnak lenni az angol nyelvben, a könyv nélkülözhetetlen. Aki megrendeli a könyvet és nincsen vele megélegetve, visszakapja a pénzt, HA NYOLCZ NAPON BELÜL VÍSSZAKÜLDI A KÖNYVET. EGY DOLLÁR BEKÜLDENDŐ EZEN CÍMRE: ISIDOR BRAUN 2554 East 43rd Street Cleveland, O. E CZIMEN LÉTEZŐ ISKOLÁBAN TANULÓK NAPONTA FELVETNEK.

MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET betegsegélyző osztályal. (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY) Pittsburg, Pa. — Alapított 1905-ben. — Igazgatósági gyűléseit tartja minden hónapban saját helyiségében: 433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa.

Elnök: Öhegyi János, t. elnök Király E. József, elnök Henyel Béla, pénztárnok Horváth János, titká Szabó Miklós, ügyvezető W. Clyde Grubbs, T. Chalm. Duff, magyar ügyész és közlegyőző Dobó István, orvos dr. Király L. Béla, ellenőrök Kovács Radólf, Stugner János. Igazgatók Pittsburgban Oosztrotuczky Mihály, Horváth János, Magyar András, Connelville és vidékén Kolleszár István, Trawesky és vidékén Kránitz Kálmán, Flemingpark és Pittokban Kuruc Vendel. Bruceton és vidékén Kánya Gábor, McKeesRocksbam Henyel Béla és Szabó Miklós. McKeesportban Kánya Gusztáv. Traugerben Lengyel János, Lyndonban Szabó János, Irvinben Kópházi János, Dunkirben Simon József. New Brightonban Görös Kálmán és Belle István. Duquesneban Gogolya András és Kallás József. Coaleyban (Castle Shanon) Báthory István. Leechburgban Soltész János, Preston, East-Feldera és vidékén Gécl Imre, Hadnagy Ádám, Pricedalen Krajnyák András, Coal Bluff Shire Oskson Herspold István. Whitsettben Dudás György. Coal Center és vidékén Kátóna Menyhért. Wickhavenben Szabados István. W. Leisenringen Elek András. Uniontownban Matulya Zoltán, Lyndonban Magetti Géza, Expediten Szunyogh Ferencza, Vintondalen Olesányi Lajos, Blackburmban Sári Antal, Adelaiden Mihók György, Leisenringen 3. Vízj János, Star Junctionban Köles István, Largen Bedő János, Connelville Gyurkovics József.

THE STAR BOOK BINDING CO., Alsóvárosi üzlet: 153 East 4 street NEW YORK. Elvállal minden e szakmába vágó munkát. — JUTANYOS ÁRAK. —

RANKINI I. M. MÜK. ÉS ÖNK. KÖR. — Alakult 1907. január hó 8-án. — Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján. Elnök: Horváth János. Jegyző: Horváth Lajos. Pénztárnok: Bukurov Dusan. Pénzügyi titká: Burik András. Rendező: Sztránsky Rezső.

18 éve fennálló banküzet PEARL JÓZSEF, bankháza FÜZLET: 319 East 3rd Street. FÜZLET: 801 E. 3rd St., Oak co. SOUTH BETHLEHEM, Pa. Az összes hájóvonalak törvényes képviselője. Pénzügyi tanácsadó a világ minden részébe legolcsóbban és legbiztosabban küld. Bármily peres ügyet, ügy óházat, mint itteni dolgozat elintéz. Közlegyőző oktatásokat törvényesen hitelesít. Utalgatásokat ingyen ad.